

CODUL CU PRIVIRE LA ȘTIINȚĂ ȘI INOVARE AL REPUBLICII MOLDOVA

Parlamentul adoptă prezentul cod.

Titlul I

DISPOZIȚII GENERALE

Capitolul I

DOMENIUL REGLEMENTĂRII ȘI CADRUL JURIDIC

Articolul 1. Domeniul reglementării

Prezentul cod reglementează raporturile juridice ce țin de elaborarea și promovarea politicii de stat în sfera științei și inovării, de activitatea de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic, de informațiile științifico-tehnologice, de acreditarea organizațiilor în sfera științei și inovării, de atestarea cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare, de protecția proprietății intelectuale, de statutul juridic al subiectelor din sfera științei și inovării.

Articolul 2. Cadrul juridic al sferei științei și inovării

(1) Activitatea în sfera științei și inovării este reglementată de prezentul cod, de alte acte legislative, de ordonanțe ale Guvernului, de acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile juridice prevăzute la art. 1 și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

(2) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor juridice din sfera științei și inovării doar în cazurile în care sînt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte dispoziții decît cele prevăzute în prezentul cod, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.

Capitolul II

NOȚIUNI ȘI DEFINIȚII

Articolul 3. Dispoziții generale

În prezentul cod, noțiunile principale au sensul prevăzut în definițiile date la art.4-54.

Articolul 4. Cercetare-dezvoltare

Cercetare-dezvoltare – activitate de cercetare științifică și activitate de dezvoltare tehnologică luate în ansamblu.

Articolul 5. Cercetare științifică

Cercetare științifică – activitate de cercetare fundamentală și de cercetare aplicată avînd drept componente principale investigația științifică, tehnologia științifică, produsul științific și serviciul științific.

Articolul 6. Cercetare fundamentală

Cercetare fundamentală – activitate orientată spre dobîndirea de noi cunoștințe științifice, spre formularea și verificarea de noi ipoteze și teorii.

Articolul 7. Cercetare aplicată

Cercetare aplicată – activitate orientată spre lărgirea cunoștințelor și spre utilizarea de cunoștințe noi în crearea a noi procese, produse și servicii sau în îmbunătățirea lor.

Articolul 8. Dezvoltare tehnologică

Dezvoltare tehnologică – activitate de transformare a rezultatelor cercetării științifice în planuri, scheme și documentații, de materializare a lor în noi procese, produse și servicii sau de perfecționare a celor existente pentru a răspunde în mod direct cererii de pe piață, incluzînd și activități de inginerie și proiectare tehnologică, activități de fabricare a unui model experimental, realizînd dezvoltarea, transferul și aplicarea rezultatelor cercetării în economie și societate.

Articolul 9. Politică de stat în sfera cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic

Politică de stat în sfera cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic (în continuare – *sfera științei și inovării*) – parte componentă a politicii de stat în domeniile social-economic, educativ și cultural, orientată spre dezvoltarea, coordonarea și stimularea activității în sfera științei și inovării, realizată prin generarea de noi idei și implementarea realizărilor tehnico-științifice.

Articolul 10. Expertiză

Expertiză – evaluare a programelor, proiectelor, executorilor lor și a rezultatelor cercetării științifice.

Articolul 11. Expert independent

Expert independent – persoană juridică sau persoană fizică având cunoștințe, abilități și specializare într-un anumit domeniu și reprezentându-se pe sine.

Articolul 12. Monitorizare

Monitorizare – supraveghere, măsurare și verificare sistematică a unei activități din punctul de vedere al performanțelor și al eficienței folosirii resurselor umane, materiale și financiare, precum și concepere de măsuri adecvate pentru atingerea obiectivelor stabilite.

Articolul 13. Cofinanțare

Cofinanțare – finanțare a sferei științei și inovării prin cooperarea eforturilor statului, ale agenților economici și ale donatorilor.

Articolul 14. Subiect al sferei științei și inovării

Subiect al sferei științei și inovării – persoană juridică cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare și persoană fizică ce desfășoară pe teritoriul Republicii Moldova activități în sfera științei și inovării.

Articolul 15. Organizație din sfera științei și inovării

Organizație din sfera științei și inovării – persoană juridică cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare care, în calitate de activități de bază, efectuează cercetări științifice și/sau științifico-tehnologice, științifico-

organizatorice, consulting științific, practică instruirea cadrelor științifice prin intermediul studiilor universitare, postuniversitare și de perfecționare.

Articolul 16. Organizație de drept public din sfera științei și inovării

Organizație de drept public din sfera științei și inovării – organizație comercială sau necomercială constituită în baza unui act emis de autoritatea publică (centrală sau locală) și/sau de Academia de Științe a Moldovei (în continuare – *Academia de Științe*), finanțată integral sau parțial de la bugetul de stat, din mijloacele prevăzute pentru atingerea scopului preconizat în sfera științei și inovării.

Articolul 17. Organizație de drept privat din sfera științei și inovării

Organizație de drept privat din sfera științei și inovării – organizație comercială fondată și finanțată de persoane fizice sau juridice de drept privat pentru obținerea de profit în baza *activității din sfera științei și inovării*.

Articolul 18. *Organizație* (asociație) obștească din sfera științei și inovării

Organizație (asociație) obștească din sfera științei și inovării – organizație necomercială constituită de persoane fizice și/sau persoane juridice asociate, în modul prevăzut de lege, prin comunitate de interese, pentru atingerea scopului preconizat în sfera științei și inovării.

Articolul 19. Organizație de informații științifico-tehnologice

Organizație de informații științifico-tehnologice – *organizație* specializată și subdiviziunile ei care desfășoară în sfera științei și inovării activități în domeniul informațiilor științifico-tehnologice.

Articolul 20. Inovare

Inovare – aplicare a rezultatului final, nou sau perfecționat, al activității din domeniul cercetării științifice și transferului tehnologic realizat în formă de cunoaștere, produs, serviciu, proces competitive, noi sau perfecționate, utilizate în activitatea practică și/sau comercializate pe piață.

Articolul 21. Transfer tehnologic

Transfer tehnologic – introducerea în circuitul economic a tehnologiilor și utilajelor specifice, a echipamentelor și instalațiilor, a hibridilor, soiurilor, raselor, stamelor, preparatelor rezultate din cercetare sau achiziționate, în vederea sporirii

eficienței și calității unor produse, servicii, procese sau obținerii altora, noi, care sînt cerute pe piață sau prin care se adoptă un comportament inovativ, inclusiv activitatea de diseminare a informației, de explicare, de transmitere a cunoștințelor, de consultanță, realizîndu-se trecerea unei idei sau tehnologii de la autor la beneficiar.

Articolul 22. Activitate de inovare și de transfer tehnologic

Activitate de inovare și de transfer tehnologic – proces de transformare a rezultatelor cercetărilor științifice, ale elaborărilor practice și/sau ale altor realizări tehnico-științifice finalizate (precum și ale cercetărilor științifice și elaborărilor ce țin de acestea) în cunoștințe științifice noi, în produse, servicii, procese, noi sau perfecționate, care corespund necesităților practice și cerințelor pieței și care sînt supuse procesului de transfer tehnologic și de comercializare.

Articolul 23. Absorbție a inovației

Absorbție a inovației – capacitate a mediului socio-economic de a asimila inovația (în special la întreprinderi), de a utiliza, transforma și lărgi cunoștințele inovaționale, de a extinde realizarea acestora în noi produse, servicii, procese.

Articolul 24. Domeniu inovare și transfer tehnologic

Domeniu inovare și transfer tehnologic – areal de activitate al producătorilor și consumatorilor de produse, servicii, procese competitive, noi sau perfecționate, care include crearea, promovarea, implementarea și comercializarea inovațiilor.

Articolul 25. **Infrastructură a sferei științei și inovării**

Infrastructură a sferei științei și inovării – totalitate a organizațiilor care contribuie la desfășurarea activității științifice și de inovare: Academia de Științe, alte organizații din sfera științei și inovării, instituții financiare, fonduri și agenții de susținere a activității în domeniu, business-incubatoare, parcuri de inovare (științifice, tehnico-științifice și tehnologice), întreprinderi și alte organizații specializate.

Articolul 26. Membri titulari (academicieni) și membri corespondenți ai Academiei de Științe

Membri titulari (academicieni) și membri corespondenți ai Academiei de Științe – oameni de știință și cultură, de o înaltă ținută civică, cetățeni ai Republicii Moldova, care s-au distins prin lucrări de mare valoare teoretică sau practică și au

contribuit considerabil la dezvoltarea științei și culturii naționale, specialiști principali notorii în domeniu, aleși de Adunarea generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe.

Articolul 27. Membri de onoare ai Academiei de Științe

Membri de onoare ai Academiei de Științe – personalități de prestigiu din străinătate care au obținut rezultate remarcabile în știință și cultură, participă activ la cooperarea tehnico-științifică cu organizații din sfera științei și inovării din Republica Moldova.

Articolul 28. Doctor Honoris Causa

Doctor Honoris Causa – titlu onorific acordat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe și de senatele instituțiilor de învățământ superior unor mari personalități din domeniul vieții social-politice, culturale, științifice din țară și din străinătate.

Articolul 29. Acord de parteneriat

(1) *Acord de parteneriat* – acord al Guvernului cu Academia de Științe, pentru o perioadă determinată, al cărui obiect de reglementare constă în împuternicirea Academiei de Științe de a realiza politica de stat în sfera științei și inovării.

(2) Prin delegare către Academia de Științe a competenței Guvernului în sfera științei și inovării, Academia de Științe se transformă într-o instituție publică grevată cu competențe ale autorităților publice în sfera științei și inovării.

Articolul 30. Evaluare

Evaluare – apreciere, efectuată de către instituția publică de acreditare și atestare, a corespunderii activității subiectelor din sfera științei și inovării standardelor instituite în domeniul științific și științifico-didactic.

Articolul 31. Acreditare

Acreditare – proces prin care instituția publică de acreditare și atestare recunoaște oficial competența organizației din sfera științei și inovării și a personalului ei de a desfășura activități specifice profilului lor, în conformitate cu normele de evaluare și criteriile de acreditare.

Articolul 32. Certificat de acreditare

Certificat de acreditare – act juridic care confirmă rezultatele evaluării și acreditării organizației din sfera științei și inovării.

Articolul 33. Membri instituționali ai Academiei de Științe

Membri instituționali ai Academiei de Științe – organizații de drept public din sfera științei și inovării acreditate care funcționează în cadrul Academiei de Științe și sînt finanțate integral de la bugetul de stat.

Articolul 34. Membri de profil ai Academiei de Științe

Membri de profil ai Academiei de Științe – organizații de drept public din sfera științei și inovării acreditate, cu subordonare metodic-științifică Academiei de Științe, finanțate integral de la bugetul de stat, prin concurs, pentru cercetări fundamentale. De la bugetul de stat se finanțează prin concurs și cercetările aplicate, acordîndu-se prioritate proiectelor care vor avea o pondere mai mare de cofinanțare din mijloacele extrabugetare ale acestor organizații și din alte surse nebugetare.

Articolul 35. Membri afiliați ai Academiei de Științe

Membri afiliați ai Academiei de Științe – organizații de drept privat din sfera științei și inovării acreditate și organizații (asociații) obștești din această sferă acreditate, alăturate Academiei de Științe în baza unor raporturi de subordonare și/sau de colaborare, care beneficiază, prin concurs, de dreptul la finanțare de la bugetul de stat în proporție de pînă la 40% din costul proiectului din sfera științei și inovării, cu condiția cofinanțării.

Articolul 36. Cercetător științific

Cercetător științific – persoană cu studii superioare care aplică cu profesionalism în activitățile din sfera științei și inovării calificarea, abilitățile și cunoștințele în domeniul științific respectiv.

Articolul 37. Atestare a cercetătorului științific

Atestare a cercetătorului științific – apreciere a nivelului științific și a calității investigațiilor cercetătorului științific, precum și evaluarea calificării lui științifice și/sau a calificării științifico-didactice în raport cu funcția deținută.

Articolul 38. Obiect al proprietății intelectuale

Obiect al proprietății intelectuale – rezultate ale activității intelectuale, confirmate prin drepturile respective ale titularilor asupra utilizării lor, ce includ: obiectele de proprietate industrială (invenții, modele de utilitate, soiuri de plante, topografii ale circuitelor integrate, denumiri de origine ale produselor, mărci de produse și mărci de servicii, desene și modele industriale), obiectele dreptului de autor și ale drepturilor conexe (opere literare, de artă, de știință etc., inclusiv programe pentru calculator și baze de date), secretul comercial (know-how) etc.

Articolul 39. Autor (coautor) de informație științifico-tehnologică

Autor (coautor) de informație științifico-tehnologică – persoană fizică sau persoană juridică prin a cărei activitate intelectuală a fost creată informația științifico-tehnologică.

Articolul 40. Bază de date științifico-tehnologice

Bază de date științifico-tehnologice – ansamblu de date, structurate într-un anumit mod pe suport material, în formă scrisă, grafică, optică sau electromagnetică, accesibile permanent utilizatorilor de informații **din sfera științei și inovării.**

Articolul 41. Bancă de date științifico-tehnologice

Bancă de date științifico-tehnologice – sistem informațional automatizat alcătuit din cel puțin o bază de date științifico-tehnologice și dintr-un sistem de căutare, de păstrare și de prelucrare a informațiilor.

Articolul 42. Beneficiar de informații științifico-tehnologice

Beneficiar de informații științifico-tehnologice – persoană fizică sau persoană juridică ce beneficiază, direct sau prin intermediar, de date și documente din fondurile sau sistemele de informații științifico-tehnologice.

Articolul 43. Diseminare a informațiilor științifico-tehnologice

Diseminare a informațiilor științifico-tehnologice – transmitere de date, documente și de rezultate ale experienței și activității practice, cooperare în vederea promovării acestor informații.

Articolul 44. Fond de informații științifico-tehnologice

Fond de informații științifico-tehnologice – totalitate de date și documente de bază (primare), sistematizate în **monografii, culegeri** de articole, în broșuri, ediții periodice, în recomandări, în acte de invenții, desene și modele industriale, în informații privind mărcile, în documente tehnico-normative, registre industriale, proiecte și rapoarte din sfera științei și inovării, în manuscrise depozitate, în traduceri de literatură și documente științifico-tehnologice și altele asemenea, structurate într-un anumit mod pe suport material, în formă scrisă, grafică, optică sau electromagnetică.

Articolul 45. Informație științifico-tehnologică

Informație științifico-tehnologică – informație care reflectă rezultatele **activității din sfera științei și inovării** din țară și străinătate.

Articolul 46. Infrastructură a sistemului de informații științifico-tehnologice

Infrastructură a sistemului de informații științifico-tehnologice – totalitate de organizații care contribuie la derularea procesului informațional în cadrul activității din sfera științei și inovării.

Articolul 47. Intermediar de informații științifico-tehnologice

Intermediar de informații științifico-tehnologice – persoană fizică sau persoană juridică împuternicită de autor (coautor) sau de un alt titular de drept să comercializeze produse informaționale științifico-tehnologice.

Articolul 48. Produs informațional științifico-tehnologic

Produs informațional științifico-tehnologic – rezultat materializat al activității de creație a serviciilor informaționale destinat satisfacerii necesităților beneficiarilor de informații științifico-tehnologice.

Articolul 49. Produs informațional științifico-tehnologic colectiv

Produs informațional științifico-tehnologic colectiv – produs informațional științifico-tehnologic realizat de două sau mai multe persoane fizice din inițiativa și/sau sub conducerea unei persoane fizice sau juridice.

Articolul 50. Producător (furnizor) de informații științifico-tehnologice

Producător (furnizor) de informații științifico-tehnologice – persoană fizică sau persoană juridică împuternicită de titularul de drept să asigure ansamblul acțiunilor de obținere, colectare, stocare, prelucrare, utilizare și diseminare a informațiilor științifico-tehnologice.

Articolul 51. Resurse de informații științifico-tehnologice

Resurse de informații științifico-tehnologice – informații științifico-tehnologice acumulate și structurate în fonduri, în fișiere și în baze de date.

Articolul 52. Sistem de informații științifico-tehnologice

Sistem de informații științifico-tehnologice – ansamblu de resurse și mijloace informaționale și birotice necesare acumulării, prelucrării și diseminării informațiilor științifico-tehnologice în vederea satisfacerii necesităților beneficiarilor.

Articolul 53. Servicii informaționale

Servicii informaționale – activități și prestații informaționale ce includ obținerea, colectarea, stocarea, prelucrarea și diseminarea informațiilor științifico-tehnologice.

Articolul 54. Titular de drept

Titular de drept – titular al dreptului exclusiv de autor asupra informațiilor științifico-tehnologice **din sfera științei și inovării**, autor (coautor) sau o altă persoană fizică ori juridică investită cu drepturi patrimoniale asupra produselor informaționale științifico-tehnologice.

Capitolul III

POLITICA DE STAT ÎN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 55. Politica de stat în sfera științei și inovării – prioritate strategică

(1) Susținerea cercetării-dezvoltării, stimularea unui climat inovațional stabil reprezintă o prioritate strategică în dezvoltarea social-economică a Republicii Moldova.

(2) Politica de stat în sfera științei și inovării, parte componentă a politicii social-economice a Republicii Moldova, stabilește obiectivele, principiile și mecanismul activității statului în această sferă.

(3) Statul elaborează, împreună cu comunitatea științifică, politica în sfera științei și inovării și o promovează asigurând baza ei normativă, instituțional-organizatorică și social-economică, contribuind prin măsuri și mijloace la desfășurarea activității în sfera științei și inovării.

(4) Statul determină scopul, principiile și mecanismele activității în sfera științei și inovării, modul de atragere a investitorilor, asigurând baza ei instituțional-organizatorică și social-economică.

(5) Statul stimulează activitatea în sfera științei și inovării, asigură susținerea ei tehnico-materială și financiară, creează condiții favorabile pentru absorbția inovațiilor.

(6) Politica de stat în sfera științei și inovării se realizează de comunitatea științifică în persoana Academiei de Științe, în conformitate cu politica economică, financiară și tehnico-științifică.

Articolul 56. Scopul și sarcinile politicii de stat în sfera științei și inovării

(1) Scopul principal al politicii de stat în sfera științei și inovării este dezvoltarea social-economică și umană stabilă a Republicii Moldova prin stimularea și valorificarea maximă a potențialului științific, tehnico-științific și tehnologic, orientat spre crearea și comercializarea produselor, serviciilor, proceselor moderne, ecologic pure, competitive, precum și spre valorile unei societăți democratice, deschise.

(2) Sarcinile politicii de stat în sfera științei și inovării sînt:

a) integrarea complexă a cercetărilor fundamentale și aplicate în activitatea de inovare din toate sferele vieții economice, sociale, culturale, politice și informaționale a Republicii Moldova;

b) dezvoltarea și utilizarea eficientă a potențialului științific și tehnologic;

c) asigurarea reformei structurale progresive a sferei de producere a mărfurilor și serviciilor, ridicarea eficienței și competitivității acestora;

d) protecția mediului, a monumentelor naturii și culturii, utilizarea rațională a resurselor naturale, păstrarea și dezvoltarea diversității biologice și culturale;

e) protecția și dezvoltarea resurselor informaționale ale țării;

f) consolidarea interconexiunii dintre știință și educație.

Articolul 57. Principiile fundamentale ale politicii de stat în sfera științei și inovării

Politica de stat în sfera științei și inovării se promovează pe următoarele principii fundamentale:

- a) afirmarea științei și inovării ca bază a dezvoltării social-economice a Republicii Moldova;
- b) organizarea activității pe direcțiile strategice de dezvoltare a sferei științei și inovării în funcție de prioritățile social-economice, culturale și educaționale ale țării și de tendințele dezvoltării științei mondiale;
- c) caracterul rațional al integrării sferei științei și inovării naționale în circuitul internațional și regional pe principiile cooperării și specializării;
- d) concentrarea mijloacelor alocate de stat și a altor mijloace pe direcțiile strategice ale sferei științei și inovării;
- e) racordarea activităților în sfera științei și inovării la necesitățile social-economice, culturale și educaționale ale societății;
- f) evaluarea și selectarea prin concurs a programelor de stat și a proiectelor în sfera științei și inovării;
- g) valorificarea și dezvoltarea potențialului științific, tehnico-științific și tehnologic, formarea infrastructurii domeniului de inovare și de transfer tehnologic;
- h) transformarea obiectelor proprietății intelectuale în produse, servicii, procese competitive pe piața internă și externă;
- i) promovarea unei politici financiare, fiscale și vamale favorabile pentru inovare și transfer tehnologic;
- j) asigurarea parteneriatului între știință, învățământ, producție și sfera financiară;
- k) conformarea activității de inovare și de transfer tehnologic normelor și principiilor internaționale;
- l) asigurarea transparenței în realizarea politicii de stat în sfera științei și inovării;
- m) acordarea dreptului la risc motivat în activitatea din sfera științei și inovării.

Articolul 58. Direcțiile strategice ale activității din sfera științei și inovării

(1) Politica de stat în sfera științei și inovării prevede concentrarea resurselor și organizarea activității pe direcțiile strategice ale sferei științei și inovării.

(2) Direcțiile strategice ale științei și inovării se identifică în funcție de tendințele de pe plan internațional, de potențialul național, de necesitățile dezvoltării social-economice a țării.

Articolul 59. Programele de stat în sfera științei și inovării

(1) Programul de stat în sfera științei și inovării reprezintă un complex de proiecte în această sferă și principala formă de promovare a politicii de stat în sfera științei și inovării.

(2) Programele de stat în sfera științei și inovării se definitivează de Guvern și de comunitatea științifică în persoana Academiei de Științe, în funcție de direcțiile strategice ale activității din această sferă. Lista programelor de stat se include în Acordul de parteneriat.

(3) După efectuarea expertizei și selectarea prin concurs de către Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, în programele de stat din sfera inovațiilor și transferului tehnologic se includ proiectele de inovare și transfer tehnologic propuse de organizațiile care practică activitățile respective.

(4) Programele de stat în sfera științei și inovării sînt finanțate de la bugetul de stat integral sau parțial, conform rezultatelor concursului organizat de Academia de Științe.

Articolul 60. Proiectele din sfera științei și inovării

(1) Se consideră proiecte din sfera științei și inovării complexul de măsuri, interdependente prin executori, termene și resurse, privind soluționarea unei probleme (atingerea unui scop unic), realizate de organizația din sfera științei și inovării, destinate:

a) dezvoltării cunoștințelor fundamentale și aplicate, modalităților de utilizare a lor;

b) dezvoltării infrastructurii sferei științei și inovării, perfecționării utilajului și echipamentului de laborator, de calcul și de diagnosticare, a tehnicii editoriale și poligrafice;

c) îmbunătățirii parametrilor tehnico-economici ai tehnologiilor aplicate și/sau ai producției fabricate (lucrărilor executate, serviciilor prestate), care le-ar asigura competitivitate pe piața mondială;

d) creării și/sau asimilării de tehnologii și/sau de noi tipuri de produse (lucrări, servicii), care să constituie rezultatul implementării unui obiect de proprietate intelectuală (brevet de invenție, model industrial, topografie a circuitelor integrate, know-how etc.), pentru care producătorul să dețină documentele necesare (certificat, patentă etc.) sau licență eliberată de titularul de drept al obiectului proprietății intelectuale ori care să fie elaborate pentru prima dată în Republica Moldova și/sau să fie mai competitive, să posede parametri

tehnico-economiци substanțial mai buni și să ridice nivelul tehnico-științific și tehnologic național.

(2) De regulă, proiectele sînt parte componentă a programelor din sfera științei și inovării executate în cadrul activității organizațiilor din această sferă.

(3) Proiectele trebuie să întrunească următoarele cerințe:

a) să fie orientate spre soluționarea celor mai importante probleme din dezvoltarea social-economică a statului și să corespundă direcțiilor strategice ale dezvoltării în sfera științei și inovării, reflectate în **Acordul de parteneriat**;

b) să conțină noutăți științifice sau tehnologice și să corespundă standardelor profesionale;

c) să fie argumentate din punct de vedere științific și financiar, să definească rezultatele scontate și modalitățile de monitorizare transparentă a lor.

Articolul 61. Modul de selectare și de înregistrare a proiectelor din sfera științei și inovării

(1) Proiectele și executanții lor se selectează prin concurs, anunțat public de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, în bază de expertiză efectuată de experți independenți cu participarea reprezentanților comunității științifice, în conformitate cu regulamentul aprobat de Academia de Științe.

(2) Proiectele din sfera științei și inovării, incluse în programe sau calificate drept proiecte independente, se publică, după aprobarea lor de către Academia de Științe, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se înscriu în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării (în continuare – *Registru de stat*).

(3) Înregistrarea de stat a proiectelor din sfera științei și inovării se efectuează în modul stabilit de Academia de Științe.

(4) Academia de Științe eliberează organizației din sfera științei și inovării certificat, prin care se confirmă înregistrarea de stat a proiectului.

(5) Certificatul înregistrării de stat a proiectului în sfera științei și inovării este valabil pentru termenul stabilit în programul respectiv. După expirarea acestui termen, înregistrarea de stat a proiectului nerealizat și **însemnarea respectivă** din Registrul de stat își pierd valabilitatea. Informația despre acest fapt se publică de Academia de Științe.

Articolul 62. Obiectele activității din sfera științei și inovării

Obiecte ale activității din sfera științei și inovării sînt:

- a) programele, proiectele al căror scop final este obținerea de noi cunoștințe în științele fundamentale și aplicate, crearea de produse, servicii, procese competitive, noi sau perfecționate;
- b) rezultatele activității din sfera științei și inovării, confirmate prin publicații științifice, brevete, patente de autor, care alcătuiesc obiecte ale proprietății intelectuale;
- c) procesele organizatorice și tehnologice cu caracter de producție, administrativ, comercial, care contribuie la modernizarea structurii și la îmbunătățirea calității produselor, serviciilor, proceselor;
- d) infrastructura sferei științei și inovării.

Articolul 63. Garanțiile de stat în sfera științei și inovării

Statul, în conformitate cu legislația în vigoare, garantează subiectelor din sfera științei și inovării susținere:

- a) a programelor și a proiectelor din sfera științei și inovării orientate spre realizarea politicii de stat în domeniu;
- b) a creării și dezvoltării infrastructurii sferei științei și inovării;
- c) a pregătirii, reciclării și perfecționării cadrelor;
- d) a brevetării în străinătate a invențiilor și a modelelor industriale din componența producției autohtone exportate sau care urmează a fi exportată;
- e) a unor anumite activități, prin acordarea de subvenții;
- f) prin garantarea executării obligațiilor acestora față de creditorii și investitorii autohtoni și străini;
- g) a creării unor produse autohtone competitive pe piața mondială, prin reglementare tarifară și netarifară;
- h) prin acordarea de înlesniri fiscale și vamale;
- i) prin acordarea dreptului de utilizare a patrimoniului statului, inclusiv a obiectelor proprietății intelectuale;
- j) prin asigurarea protecției proprietății intelectuale;
- k) prin asigurarea accesului la informații, prin diseminarea acestora în conformitate cu legislația în vigoare;
- l) a colaborării internaționale în sfera științei și inovării.

Articolul 64. Politica de personal în sfera științei și inovării

Politica de personal este o componentă strategică a politicii de stat în sfera științei și inovării. Ea prevede creșterea potențialului științific și intelectual al societății, dezvoltarea spiritului creator, propagarea culturii științifice, creșterea prestigiului muncii în sfera științei și inovării, prin stimularea acesteia în funcție de rezultatele obținute, de complexitatea și de calitatea lucrărilor executate.

Articolul 65. **Înlesnirile** fiscale și vamale

Înlesnirile fiscale și vamale pentru practicarea de activități în sfera științei și inovării se acordă în conformitate cu legislația fiscală și vamală în vigoare.

Titlul II

PROMOVAREA POLITICII DE STAT ÎN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Capitolul IV

FUNCȚIILE ȘI ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 66. Funcțiile autorităților publice în promovarea politicii de stat în sfera științei și inovării

Statul, în persoana autorităților publice, garantează funcționarea și dezvoltarea sferei științei și inovării prin:

- a) asigurarea unei baze normative, instituționale și social-economice pentru desfășurarea și stimularea activității în sfera științei și inovării;
- b) finanțarea stabilă ascendentă a dezvoltării potențialului sferei științei și inovării și stimularea creării unei infrastructuri moderne acestei sfere;
- c) promovarea unei politici financiare, fiscale și vamale favorabile în sfera științei și inovării;
- d) susținerea activității din sfera științei și inovării prin programe și proiecte în direcțiile ei strategice;
- e) crearea unor condiții de menținere, dezvoltare și valorificare a potențialului științific, tehnico-științific și tehnologic;
- f) asigurarea pregătirii, perfecționării și reprofilării personalului de înaltă calificare al organizațiilor din sfera științei și inovării;
- g) realizarea parteneriatului între știință, învățământ, sfera producției și sfera financiară;
- h) utilizarea eficientă a mecanismelor de piață pentru extinderea activității în sfera științei și inovării;
- i) susținerea activității de întreprinzător în sfera științei și inovării;
- j) dezvoltarea infrastructurii sferei științei și inovării;
- k) protecția proprietății intelectuale, a altor interese ale subiectelor din sfera științei și inovării;
- l) asigurarea juridică a transmiterii proprietății intelectuale, certificarea produselor, serviciilor, proceselor competitive;

m) asigurarea informațională a subiectelor activității din sfera științei și inovării conform legislației în vigoare;

n) promovarea măsurilor de extindere a cooperării internaționale în sfera științei și inovării;

o) protecția socială și salarizarea personalului din sfera științei și inovării în funcție de calificarea și abilitățile persoanei.

Articolul 67. Atribuțiile Parlamentului

Parlamentul:

a) adoptă acte legislative care reglementează organizarea și funcționarea sferei științei și inovării;

b) aprobă direcțiile strategice ale activității din sfera științei și inovării;

c) aprobă quantumul mijloacelor care se alocă pentru sfera științei și inovării;

d) ratifică tratatele internaționale privind cooperarea în sfera științei și inovării.

Articolul 68. Atribuțiile Guvernului

(1) Guvernul încheie un acord de parteneriat cu Academia de Științe, în care, prin delegare către aceasta a competenței de a realiza politica de stat în sfera științei și inovării, stabilește:

a) strategia dezvoltării sferei științei și inovării;

b) direcțiile strategice ale activității din sfera științei și inovării;

c) quantumul finanțării sferei științei și inovării, în conformitate cu legea bugetului de stat, avînd în vedere creșterea permanentă a necesităților de finanțare ale acestei sfere.

(2) Guvernul:

a) organizează elaborarea proiectelor de acte legislative privind sfera științei și inovării și le înaintează spre examinare Parlamentului;

b) creează mecanismele economice de stimulare a activității din sfera științei și inovării și de utilizare a rezultatelor acestei activități;

c) încheie acorduri interguvernamentale de colaborare în sfera științei și inovării;

d) susține crearea infrastructurii sferei științei și inovării;

e) acordă premii în sfera științei și inovării.

Articolul 69. Atribuțiile organelor centrale de specialitate și ale altor autorități administrative

(1) Atribuțiile organelor centrale de specialitate în sfera științei și inovării se stabilesc de Guvern, la propunerea Academiei de Științe.

(2) Ministerele, departamentele, **alte autorități administrative:**

- a) participă la promovarea politicii de stat în sfera științei și inovării;
- b) elaborează propuneri referitoare la direcțiile strategice ale activității din sfera științei și inovării și la programele de stat;
- c) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

Articolul 70. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale:

- a) participă la elaborarea și la promovarea politicii de stat în sfera științei și inovării la nivel regional;
- b) finanțează de la bugetul unității administrativ-teritoriale programe și proiecte regionale în sfera științei și inovării;
- c) creează organizații în sfera științei și inovării, finanțate de la bugetul unității administrativ-teritoriale;
- d) promovează politica de implementare a tehnologiilor avansate și de stabilire a relațiilor de cooperare cu/între structurile din sfera științei și inovării ale organizațiilor, instituțiilor și întreprinderilor din teritoriu.

Capitolul V

ACADEMIA DE ȘTIINȚE – INSTITUȚIE PUBLICĂ DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 71. Locul Academiei de Științe în sfera științei și inovării

(1) **Academia de Științe, unica instituție publică de interes național în sfera științei și inovării, este coordonator plenipotențiar al activității științifice și de inovare, cel mai înalt for științific al țării și consultantul științific al autorităților publice ale Republicii Moldova.**

(2) Academia de Științe are calitatea de persoană juridică și statut autonom, funcționează pe principiile autoadministrării.

Articolul 72. Cadrul juridic al activității Academiei de Științe

(1) Academia de Științe desfășoară activitate în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale prezentului cod și ale altor acte legislative și normative, **ale Acordului de parteneriat** și ale statutului său.

(2) Academiei de Științe i se delegă competențele Guvernului în sfera cercetării-dezvoltării, precum și rolul de coordonator în promovarea inovațiilor și transferului tehnologic.

(3) Academia de Științe încheie Acord de parteneriat pe un termen de 4 ani, în conformitate cu art.29 și art.73, cu precizarea și confirmarea obligatorie a acordului până la data de 25 decembrie a anului în curs.

(4) La propunerea președintelui Academiei de Științe, **Acordul de parteneriat** se aprobă o dată la 4 ani de către Asamblia Academiei de Științe, se precizează și se confirmă anual de către Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică.

Articolul 73. Principalele direcții ale activității Academiei de Științe

În temeiul Acordului de parteneriat, Academia de Științe:

- a) elaborează și promovează strategia dezvoltării sferei științei și inovării, realizează politica de stat și desfășoară activități conceptuale în sfera științei și inovării;
- b) identifică direcțiile strategice ale sferei științei și inovării;
- c) distribuie alocațiile bugetare conform direcțiilor strategice ale sferei științei și inovării;
- d) organizează elaborarea programelor de stat, a programelor științifice și tehnico-științifice internaționale, precum și a mecanismelor de realizare a acestora;
- e) elaborează mecanismele de monitorizare și de stimulare a implementării rezultatelor programelor de stat în sfera științei și inovării, precum și cele de formare a piețelor de produse ale acestei sfere;
- f) organizează concursuri de proiecte pentru sfera științei și inovării, finanțate de la bugetul de stat;
- g) asigură finanțarea editării revistelor și lucrărilor științifice;
- h) asigură finanțarea bibliotecilor științifice din subordine;
- i) elaborează pronosticuri ale dezvoltării sferei științei și inovării;
- j) promovează politica de păstrare, de amplasare rațională și de dezvoltare a potențialului intelectual, a patrimoniului și a infrastructurii sferei științei și inovării;
- k) promovează activitatea de inovare și transfer tehnologic;
- l) contribuie la implementarea rezultatelor cercetărilor științifice și a tehnologiilor avansate;
- m) promovează valorile naționale și universale în sfera științei și culturii;
- n) **organizează funcționarea și coordonarea științifico-metodică, după caz, a activității subiectelor din sfera științei și inovării din componența Academiei de Științe și a subiectelor din sfera științei și inovării neîncadrate în structura ei, ce beneficiază de alocații de la bugetul de stat;**

o) efectuează, la solicitare, coordonarea științifico-metodică a activității subiectelor din sfera științei și inovării care nu sînt încadrate în componența Academiei de Științe și care nu beneficiază de alocații de la bugetul de stat;

p) oferă consultanță, expertizează și avizează proiecte de legi și proiecte de alte acte normative privind politica în sfera științei, în viața economică, socială, culturală și în alte domenii de dezvoltare a țării;

q) practică instruirea cadrelor științifice prin intermediul studiilor universitare, postuniversitare și de perfecționare, susținerea și promovarea școlilor științifice;

r) cooperează pe plan internațional cu instituții similare.

Articolul 74. Atribuțiile Academiei de Științe

Academia de Științe:

a) organizează și efectuează cercetări științifice fundamentale și aplicate, elaborează tehnologii avansate;

b) elaborează concepții, proiecte și programe de stat, oferă consultanță autorităților publice asupra direcțiilor strategice ale politicii de stat în sfera economică, socială și umanitară;

c) prezintă Guvernului avize asupra situației din sfera cercetare-dezvoltare și recomandări pentru stimularea sferei inovării și transferului tehnologic;

d) organizează activități de elaborare a sintezelor privind tendințele dezvoltării social-economice, tehnologice și umane a țării;

e) determină politica în sfera pregătirii cadrelor științifice și științifico-didactice prin organizarea unui sistem eficient de studii prin masterat, doctorat și postdoctorat, în baza hotărîrii Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică;

f) stabilește și decide asupra structurii sale organizatorice și asupra dezvoltării ei, în funcție de direcțiile strategice ale sferei științei și inovării și de prioritățile social-economice ale țării;

g) creează și lichidează, în conformitate cu legislația și cu prevederile statutare, subiecte din sfera științei și inovării cu diverse profiluri de activitate;

h) alege membri titulari, membri corespondenți, membri de onoare ai Academiei de Științe și conferă titluri onorifice, inclusiv titlul de Doctor Honoris Causa;

i) organizează manifestări științifice naționale și internaționale;

j) stimulează creația științifică și culturală prin organizarea de concursuri și prin aplicarea unui sistem eficient de premiere;

k) determină partenerii și formele eficiente de colaborare cu instituții și organizații naționale și străine din sfera științei și inovării, din învățămîntul universitar și postuniversitar;

l) organizează și execută expertiza tehnico-științifică obligatorie a achizițiilor de aparataj și echipament științific, efectuate cu mijloace de la bugetul de stat, precum și din granturi primite de Guvern;

m) organizează și efectuează expertiza nivelului științific al metodologiei măsurărilor și încercărilor, testărilor și verificărilor;

n) instituie un fond național de susținere a științei;

o) prestează servicii, conform legislației în vigoare;

p) gestionează patrimoniul Academiei de Științe;

q) exercită alte atribuții legale.

Articolul 75. Membrii Academiei de Științe

Academia de Științe întrunește:

a) membri titulari, membri corespondenți și cercetători științifici;

b) membri instituționali, membri de profil și membri afiliați.

Articolul 76. Membrii titulari, membrii corespondenți și membrii de onoare ai Academiei de Științe

(1) Membrii titulari, membrii corespondenți și membrii de onoare sînt aleși pe viață de Adunarea generală a membrilor titulari și a membrilor corespondenți potrivit propunerilor prezentate de secțiile Academiei de Științe, de organizațiile din sfera științei și inovării, de instituțiile de învățămînt superior, de cultură, precum și de membrii titulari, în conformitate cu Statutul Academiei de Științe.

(2) Efectivul de membri titulari și de membri corespondenți ai Academiei de Științe în vîrstă de pînă la 70 de ani se stabilește în număr de 78 de persoane. Denumirea specialităților și numărul locurilor vacante de membri titulari și de membri corespondenți sînt stabilite de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică.

(3) După atingerea vîrstei de 70 de ani, membrii titulari și membrii corespondenți ai Academiei de Științe pot practica activitate în sfera științei și inovării în funcția de consultant științific.

Articolul 77. Atribuțiile membrilor titulari și ale membrilor corespondenți ai Academiei de Științe

Membrii titulari și membrii corespondenți ai Academiei de Științe:

a) respectă Statutul Academiei de Științe și participă la realizarea prevederilor lui;

b) contribuie prin activitate personală la dezvoltarea științei, tehnicii și culturii naționale;

- c) participă la elaborarea programelor de dezvoltare științifică, social-economică și culturală a țării;
- d) participă la pregătirea de cadre științifice;
- e) sînt membri ai unei secții a Academiei de Științe, corespunzător specialității lor științifice;
- f) contribuie la consolidarea comunității științifice, la creșterea prestigiului Academiei de Științe;
- g) sînt responsabili de nivelul de dezvoltare al științei în domeniul respectiv;
- h) participă la lucrările Asambleii Academiei de Științe, la adunările generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe și adunările secțiilor din care fac parte;
- i) propun spre examinare probleme științifice, de inovare și organizatorice;
- j) pot fi aleși în organele de conducere ale Academiei de Științe;
- k) aduc la cunoștință opiniei publice și autorităților publice punctele lor de vedere asupra problemelor ce țin de știință și societate;
- l) au drept de acces liber la instituțiile publice;
- m) beneficiază de indemnizație lunară viageră, indexată anual prin legea bugetului de stat, în cuantum de cel puțin 1000 lei pentru membrii corespondenți și de cel puțin 1500 lei pentru membrii titulari;
- n) aplică, în exclusivitate, titulatura de academician și cea de membru corespondent, fără indicarea apartenenței la o academie anumită.

Articolul 78. Secțiile Academiei de Științe

(1) Membrii titulari, membrii corespondenți, membrii de onoare, cercetătorii științifici, precum și membrii instituționali, membrii de profil și membrii afiliați ai Academiei de Științe care activează în același domeniu al sferei științei și inovării se reunesc în următoarele secții:

- a) științe economice și matematice;
- b) științe biologice, chimice și ecologice;
- c) științe fizice și inginerești;
- d) științe medicale;
- e) științe agricole;
- f) științe umanistice și arte.

(2) Secția este responsabilă de nivelul de dezvoltare al științei în domeniul coordonat.

(3) Fiecare secție promovează în componența Asambleii Academiei de Științe membrii titulari, membrii corespondenți și 13 doctori habilitați, aleși de adunarea **doctorilor și a doctorilor habilitați** ai secției.

(4) Secția este condusă de un birou în frunte cu un coordonator, având titlul de membru titular sau membru corespondent, și de un secretar științific, având titlul de membru titular, membru corespondent sau gradul științific de doctor sau doctor habilitat.

(5) Coordonatorul secției și secretarul științific sînt aleși, la propunerea președintelui Academiei de Științe, de adunarea secției, pe o perioadă de 4 ani (dar cel mult pentru două termene consecutive).

Articolul 79. Instituțiile auxiliare ale Academiei de Științe

În componența Academiei de Științe activează următoarele instituții auxiliare: Centrul proiecte internaționale, Centrul informațional și biblioteca științifică, Agenția de inovare și transfer tehnologic, Centrul de instruire universitară, postuniversitară și perfecționare, Fondul național pentru susținerea științei, Consiliul consultativ de expertiză, alte instituții de asigurare a activității Academiei de Științe. Instituțiile auxiliare au statut de persoană juridică și activează în conformitate cu regulamente aprobate de Asamblia Academiei de Științe.

Articolul 80. Întreprinderile și organizațiile auxiliare ale Academiei de Științe

Pentru asigurarea logistică a activității din sfera științei și inovării, Academia de Științe creează, reorganizează și lichidează întreprinderi și organizații auxiliare care au statut de persoană juridică și activează în conformitate cu regulamente aprobate de Asamblia Academiei de Științe.

Articolul 81. Asamblia Academiei de Științe

(1) Organul suprem de conducere al Academiei de Științe este Asamblia Academiei de Științe (în continuare – *Asambleie*), constituită din:

- a) membri titulari;
- b) membri corespondenți;
- c) 78 de doctori habilitați, aleși pentru o perioadă de 4 ani (dar cel mult pentru două termene consecutive), de adunările secțiilor, ce reprezintă comunitatea științifică din Republica Moldova.

(2) Sesiunile Asambleii pot fi ordinare și extraordinare. Sesiunile ordinare se convoacă cel puțin o dată pe an. Sesiunile extraordinare se convoacă la propunerea președintelui Academiei de Științe, la cererea a 2/3 din membrii Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, la solicitarea a cel

puțin 1/2 din numărul membrilor Asambleii sau prin hotărârea adunării generale a cel puțin trei secții.

(3) Sesiunea Asambleii este deliberativă dacă la lucrări participă cel puțin 2/3 din membrii acesteia, iar hotărârile ei se adoptă cu votul a cel puțin 50 la sută plus unu din membrii prezenți la ședință.

(4) Asambleia:

- a) aprobă Statutul Academiei de Științe;
- b) alege președintele Academiei de Științe și, la propunerea acestuia, prim-vicepreședintele, vicepreședintele și secretarul științific general;
- c) aprobă o dată în 4 ani Acordul de parteneriat;
- d) aprobă politica Academiei de Științe în sfera științei și inovării, promovează strategia acestei politici;
- e) aprobă, la propunerea președintelui Academiei de Științe, reprezentanții secțiilor în Asambleie și alege reprezentanții comunității științifice, inclusiv ai instituțiilor de învățământ superior, în Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică;
- f) examinează și se pronunță asupra raportului anual privind rezultatele activității în sfera științei și inovării din țară și activitatea subdiviziunilor Academiei de Științe;
- g) examinează și aprobă strategii, programe ce țin de sfera științei și inovării;
- h) identifică direcțiile strategice în sfera științei și inovării.

Articolul 82. Președintele Academiei de Științe

(1) Președintele Academiei de Științe este ales de Asambleie prin vot secret, pentru o perioadă de 6 ani (dar cel mult pentru două termene consecutive), dintre membrii titulari ai Academiei de Științe. El este responsabil în fața Asambleii și Guvernului de activitatea sa. Procedura alegerii președintelui Academiei de Științe este stabilită de Statutul Academiei de Științe.

(2) Președintele Academiei de Științe:

- a) este membru al Guvernului din oficiu;
- b) semnează din partea Academiei de Științe Acordul de parteneriat;
- c) conduce activitatea Academiei de Științe;
- d) prezidează Asambleia și Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică;
- e) reprezintă Academia de Științe în relațiile cu autoritățile administrației publice, cu agenți economici, cu organizații științifice internaționale și cu alte organizații;

f) contrasemnează proiecte de acte legislative, de hotărâri, ordonanțe și dispoziții ale Guvernului ce țin de sfera științei și inovării și de învățământ, proiecte ale programelor de dezvoltare social-economică a țării;

g) anual, prezintă Guvernului raport de activitate în sfera științei și inovării, precizează condițiile Acordului de parteneriat;

h) propune spre confirmare Președintelui Republicii Moldova reprezentanții Academiei de Științe în componența Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare;

i) propune spre numire Guvernului directorul general al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;

j) încheie și reziliază contracte manageriale și contracte de administrare a patrimoniului Academiei de Științe cu conducătorii organizațiilor din sfera științei și inovării, cu conducătorii instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor auxiliare, precum și cu conducătorii altor subdiviziuni ale sale;

k) îndeplinește alte atribuții stabilite în Statutul Academiei de Științe.

Articolul 83. Vicepreședinții Academiei de Științe

(1) Conducerea Academiei de Științe include în componența sa prim-vicepreședintele și vicepreședinții Academiei de Științe care gestionează sferile de activitate determinate de Statutul Academiei de Științe.

(2) Prim-vicepreședintele și vicepreședinții Academiei de Științe sînt aleși de Asamblia Academiei de Științe prin vot secret, pentru o perioadă de 4 ani, la propunerea președintelui Academiei de Științe. Prim-vicepreședintele este ales dintre membrii titulari, iar vicepreședinții sînt aleși dintre membrii titulari, membrii corespondenți ai Academiei de Științe și doctorii habilitați.

(3) Procedura de alegere, mandatul prim-vicepreședintelui și al vicepreședinților Academiei de Științe sînt stabilite în Statutul Academiei de Științe.

Articolul 84. Secretarul științific general al Academiei de Științe

(1) Secretarul științific general face parte din conducerea Academiei de Științe și este ales de Asamblie prin vot secret, la propunerea președintelui Academiei de Științe, pe un termen de 4 ani, dintre membrii titulari sau membrii corespondenți.

(2) Procedura de alegere și mandatul secretarului științific general sînt stabilite în Statutul Academiei de Științe.

Articolul 85. Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică

(1) Organul executiv al Asambleii este Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (în continuare – *Consiliu Suprem*), care activează în baza unui regulament, aprobat de Asamblie.

(2) Consiliul Suprem este constituit din 17 persoane. Componenta Consiliului Suprem include: președintele Academiei de Științe, prim-vicepreședintele, 2 vicepreședinți și secretarul științific general ai Academiei de Științe, coordonatorii secțiilor Academiei de Științe, din oficiu, 6 reprezentanți ai comunității științifice, inclusiv ai instituțiilor de învățământ superior și ai Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, aleși de Asamblie pe un termen de 4 ani (dar cel mult pentru două termene consecutive).

Articolul 86. Atribuțiile Consiliului Suprem

Consiliul Suprem:

a) organizează elaborarea programelor de stat și a programelor științifice și tehnico-științifice internaționale în sfera științei și inovării, precum și a mecanismelor de realizare și monitorizare a acestora;

b) coordonează și stimulează activitatea în domeniul inovare și transfer tehnologic;

c) precizează și confirmă anual Acordul de parteneriat;

d) distribuie, în baza Acordului de parteneriat, alocațiile bugetare conform direcțiilor strategice ale sferei științei și inovării;

e) prezintă anual Guvernului o informație despre realizarea programelor de stat și avize asupra stării cercetării-dezvoltării, precum și recomandări pentru stimularea activității din sfera inovării și transferului tehnologic;

f) organizează concursuri de proiecte finanțate de la bugetul de stat;

g) organizează expertiza în sfera științei și inovării prin Consiliul consultativ de expertiză și secțiile Academiei de Științe, asigură transparența acestei expertize;

h) elaborează pronosticuri ale dezvoltării din sfera științei și inovării;

i) elaborează mecanisme de monitorizare și stimulare a implementării rezultatelor programelor de stat în sfera științei și inovării și de formare a piețelor de produse ale acestei sfere;

j) convoacă sesiunile ordinare ale Asambleii și ale Adunării generale, cu 2/3 din membrii Consiliului Suprem poate iniția convocarea sesiunii extraordinare a acestora;

k) examinează programele, planurile și dările de seamă privind activitatea științifică și financiară a subiectelor din sfera științei și inovării, instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor auxiliare ale Academiei de Științe;

l) decide asupra reorganizării sau dizolvării organizației din sfera științei și inovării, finanțate integral de la bugetul de stat, pentru optimizarea activității din sfera științei și inovării, precum și pentru ajustarea acestei activități la standardele de acreditare;

m) confirmă în funcție conducătorii organizațiilor din sfera științei și inovării și ai instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor auxiliare ale Academiei de Științe;

n) aprobă structura, regulamentele (statutele) și bugetele secțiilor și instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor din sfera științei și inovării, ale instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor auxiliare ale Academiei de Științe;

o) aprobă alegerea secretarilor științifici ai secțiilor;

p) confirmă direcțiile de cercetare ale secțiilor, tematica programelor de cercetare;

q) creează consilii și comisii științifice de problemă;

r) intervine cu propuneri de acordare a distincțiilor de stat, conferă decorații instituite de Academia de Științe, distincții de recunoștință și titluri onorifice, acordă premii de stat și alte premii în conformitate cu legislația în vigoare și cu Statutul Academiei de Științe;

s) decide asupra organizării masteratului, doctoratului și postdoctoratului;

t) privează de dreptul de a organiza masteratul, doctoratul și postdoctoratul organizațiile din sfera științei și inovării, membri instituționali care nu au asigurat un nivel corespunzător cercetărilor științifice;

u) asigură finanțarea editării revistelor și lucrărilor științifice;

v) organizează gestionarea eficientă și dezvoltarea patrimoniului și a potențialului intelectual, este responsabil de utilizarea rațională și eficientă a resurselor materiale, financiare, intelectuale, informaționale și a infrastructurii Academiei de Științe, prezintă, în modul și termenele stabilite, rapoarte de activitate și date statistice despre sfera științei și inovării, inclusiv dări de seamă despre utilizarea mijloacelor bugetare și extrabugetare;

w) organizează și execută expertiza tehnico-științifică obligatorie a achizițiilor de aparataj și echipament științific, procurat din mijloacele bugetului de stat, precum și din granturi, al căror beneficiar este Guvernul;

x) organizează și efectuează expertiza nivelului științific al metodologiei măsurărilor, testărilor și verificărilor;

y) exercită alte funcții stabilite de regulamentul său.

Articolul 87. Structura aparatului administrativ al Consiliului Suprem

În subordinea Consiliului Suprem activează instituții, întreprinderi și organizații auxiliare în conformitate cu art.79 și 80 și un aparat administrativ cu următoarea structură:

a) director executiv – unul din vicepreședinții Academiei de Științe;

- b) vicedirector executiv;
- c) direcție generală politici în sfera științei și inovării;
- d) consilieri ai președintelui Academiei de Științe;
- e) direcție generală finanțe și contabilitate;
- f) direcție generală personal și secretariat;
- g) direcție generală juridică;
- h) direcție generală logistică;
- i) direcție generală integrare europeană și cooperare internațională;
- j) alte direcții și secții.

Articolul 88. Statutul juridic al personalului aparatului administrativ și al instituțiilor auxiliare

(1) Statutul juridic al personalului aparatului administrativ și al instituțiilor auxiliare este reglementat de Legea serviciului public.

(2) Funcționarii aparatului administrativ al Consiliului Suprem care au grade și titluri științifice și titluri științifico-didactice beneficiază de aceleași facilități ca și cercetătorii științifici dacă practică activitate științifică.

Articolul 89. Agenția pentru inovare și transfer tehnologic

(1) Pentru coordonarea, stimularea și implementarea mecanismelor activității de inovare și transfer tehnologic, Consiliul Suprem creează Agenția pentru inovare și transfer tehnologic (în continuare – *Agenție*), care activează în baza unui regulament aprobat de Consiliul Suprem.

(2) Agenția:

- a) realizează politica de stat în domeniul inovare și transfer tehnologic;
- b) elaborează propuneri de perfecționare a cadrului normativ-juridic al sferei inovării și transferului tehnologic;
- c) stabilește direcțiile strategice ale activității de inovare și transfer tehnologic, reflectate în programe și proiecte de toate nivelurile;
- d) participă la realizarea parteneriatului între organizațiile din sfera științei și inovării, instituțiile de învățământ superior și întreprinderile de producție;
- e) determină volumul alocațiilor financiare pentru susținerea programelor și proiectelor de inovare și transfer tehnologic, care urmează a fi aprobat de Consiliul Suprem;
- f) organizează înregistrarea de stat și evidența programelor și proiectelor de inovare și transfer tehnologic;
- g) coordonează procesul de creare a infrastructurii sferei inovării și transferului tehnologic;
- h) acordă asistență specializată în sfera inovării și transferului tehnologic;

- i) organizează expoziții ale realizărilor din sfera inovării și transferului tehnologic;
- j) exercită alte atribuții stabilite de lege.

(3) **Directorul general al** Agenției este responsabil de corectitudinea calculelor în stabilirea necesarului de mijloace, de formarea unor surplusuri de mijloace, de utilizarea contrar destinației a mijloacelor bugetare și extrabugetare.

Capitolul VI

ACREDITAREA ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII. ATESTAREA CADRELOR ȘTIINȚIFICE ȘI ȘTIINȚIFICO-DIDACTICE DE ÎNALTĂ CALIFICARE

Secțiunea 1

INSTITUȚIA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE

Articolul 90. Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (în continuare – *Consiliul Național*), cu statut de persoană juridică, este instituția administrației publice centrale în domeniul evaluării și acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării, precum și al atestării cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare.

Articolul 91. Cadrul juridic al activității Consiliului Național

Consiliul Național activează în conformitate cu Constituția, cu prezentul cod și cu alte acte legislative ale Republicii Moldova, cu decretele Președintelui Republicii Moldova, cu hotărârile și ordonanțele Guvernului, cu tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte.

Articolul 92. Principiile activității Consiliului Național

Activitatea Consiliului Național se bazează pe principiul:

- a) obiectivității;
- b) legalității;
- c) imparțialității;
- d) utilității și disponibilității publice;
- e) confidențialității;
- f) transparenței.

Articolul 93. Structura și conducerea Consiliului Național

(1) În cadrul Consiliului Național activează Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării și Comisia de atestare a personalului științific și științifico-didactic.

(2) Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării are 17 membri, 6 dintre care sînt înaintați de președintele Academiei de Științe, 6 sînt reprezentanți ai instituțiilor de învățămînt superior înaintați de Guvern, iar 4 sînt reprezentanți din oficiu ai acestuia.

(3) Comisia de atestare a personalului științific și științifico-didactic are 17 membri, 8 dintre care sînt înaintați de președintele Academiei de Științe, iar 8 sînt reprezentanți ai instituțiilor de învățămînt superior înaintați de Guvern.

(4) Conducerea Consiliului Național este exercitată de președinte, de 2 vicepreședinți, unul dintre care este conducător al Comisiei de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării, iar celălalt al Comisiei de atestare a personalului științific și științifico-didactic, precum și de un secretar științific.

(5) Prin decretul Președintelui Republicii Moldova se aprobă componența nominală a Consiliului Național și se numesc, pe un termen de 4 ani (dar cel mult pentru două termene consecutive), președintele, vicepreședinții și secretarul științific.

(6) Președintele Consiliului Național:

- a) este responsabil de întreaga activitate a Consiliului Național;
- b) reprezintă interesele Consiliului Național în relații cu alte organizații;
- c) coordonează activitatea Consiliului Național și a aparatului administrativ;
- d) emite ordine privind atestarea cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare;
- e) semnează hotărîrile privind acreditarea sau neacreditarea organizațiilor din sfera științei și inovării, indiferent de tipul lor de proprietate și forma juridică de organizare;
- f) este abilitat cu dreptul de a modifica structura aparatului administrativ, în limitele fondului de salarizare și ale personalului scriptic.

(7) În absența președintelui Consiliului Național, atribuțiile acestuia sînt exercitate de un vicepreședinte.

Articolul 94. Organul suprem al Consiliului Național

(1) Organul suprem al Consiliului Național este ședința plenară comună a Comisiei de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării și a Comisiei de atestare a personalului științific și științifico-didactic.

(2) Ședința plenară comună se convoacă cel puțin de două ori pe an de către președintele Consiliului Național sau la cererea a cel puțin 1/3 din membrii Consiliului Național. Hotărârile ședinței plenare comune asupra cazurilor litigioase sînt definitive.

(3) Ședința plenară comună:

a) examinează problemele politicii de stat în domeniul acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării și al atestării cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare;

b) trasează direcțiile principale de activitate ale Consiliului Național;

c) prezintă Guvernului spre aprobare proiectul nomenclatorului specialităților științifice și al altor acte normative.

Articolul 95. Aparatul administrativ al Consiliului Național

(1) Aparatul administrativ al Consiliului Național include:

a) direcția generală de evaluare și acreditare;

b) direcția generală de atestare;

c) direcția generală de pregătire a cadrelor științifice de înaltă calificare;

d) secții în componența direcțiilor generale.

(2) Funcționarii aparatului administrativ al Consiliului Național care au grade și titluri științifice și titluri științifico-didactice beneficiază de aceleași facilități ca și cercetătorii științifici ai Academiei de Științe dacă practică activități științifice.

Secțiunea a 2-a

ACREDITAREA ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 96. Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării

(1) Evaluarea și acreditarea organizațiilor din sfera științei și inovării se efectuează de Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării (în continuare – *Comisia de acreditare*).

(2) Membrii Comisiei de acreditare, reprezentanți ai Academiei de Științe și ai instituțiilor de învățământ superior, se învântează doar pentru un termen, din rîndul personalităților științifice, a căror competență și al căror înalt profesionalism în domeniile științifice și tehnologice sînt notorii.

(3) Comisia de acreditare funcționează în baza Regulamentului acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării, expus în anexa nr.1.

(4) Comisia de acreditare se convoacă în ședință de cel puțin 7 ori pe an din inițiativa președintelui Consiliului Național sau la cererea a cel puțin 1/3 din membrii săi.

(5) Ședința Comisiei de acreditare este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din membri. Hotărîrile acestei comisii se adoptă cu votul majorității celor prezenți.

Articolul 97. Funcțiile și atribuțiile Comisiei de acreditare

Comisia de acreditare:

- a) organizează și efectuează evaluarea și acreditarea organizațiilor din sfera științei și inovării;
- b) organizează consfătuiri, conferințe și alte manifestări în problemele acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării;
- c) analizează activitatea întregului sistem de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării;
- d) prezintă spre aprobare Consiliului Național componența nominală a comisiilor specializate;
- e) emite hotărîri asupra acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării;
- f) eliberează certificate de acreditare organizațiilor din sfera științei și inovării;
- g) participă la elaborarea propunerilor referitoare la direcțiile strategice ale sferei științei și inovării;
- h) participă la elaborarea și realizarea politicii și a strategiei statului în domeniul acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării.

Articolul 98. Criteriile generale de evaluare a activității organizațiilor din sfera științei și inovării

(1) Criteriile generale de evaluare a activității organizației din sfera științei și inovării sînt:

- a) corespunderea activității organizației direcțiilor strategice ale sferei științei și inovării, impactul rezultatelor acestei activități asupra economiei naționale și dezvoltării științei mondiale;
- b) nivelul științific și competitiv al rezultatelor activității;
- c) aplicabilitatea și gradul de valorificare a rezultatelor activității;
- d) competența profesională a personalului și prestigiul acestuia pe plan științific;
- e) baza tehnico-materială;
- f) situația economico-financiară a organizației;
- g) pregătirea cadrelor științifice de calificare înaltă;
- h) colaborarea cu organizații similare din țară și străinătate.

(2) Obiectivele și metodologia evaluării și acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării sînt prevăzute în Regulamentul acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării.

Articolul 99. Cerințele acreditării

(1) De dreptul la acreditare beneficiază organizațiile din sfera științei și inovării, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

(2) Pentru a fi acreditată, organizația din sfera științei și inovării trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) să consemneze cu rigurozitate volumul activității din sfera științei și inovării în planurile, în dările de seamă și în publicațiile științifice ori să le găsească o altă confirmare obiectivă;
- b) să aibă un consiliu științific;
- c) să dispună de spații proprii, primite în folosință sau în arendă, adecvate procesului de cercetare, precum și de servicii auxiliare, suficiente pentru desfășurarea genurilor de activitate;
- d) personalul său scriptic să cuprindă cel puțin 13 doctori și doctori habilitați;
- e) să nu aibă restanțe la salarizarea personalului și la plata serviciilor;
- f) să asigure alocarea a cel puțin 20% din bugetul său (indiferent de sursa finanțării) pentru achiziționarea de echipament științific, acoperirea cheltuielilor de specializare, stagiere, instruire, cooperare tehnico-științifică, participare la simpozioane, conferințe, congrese, expoziții și de detașare a personalului pentru schimb de experiență;
- g) să editeze o revistă științifică periodică ai cărei autori să fie în proporție de cel puțin 20% din străinătate.

Articolul 100. Procesul de acreditare

(1) Procesul de acreditare are următoarele etape:

- a) autoevaluarea;
- b) evaluarea;
- c) emiterea deciziei asupra acreditării.

(2) Organizațiile din sfera științei și inovării sînt supuse acreditării:

- a) conform hotărîrii Consiliului Național, în cazul organizațiilor finanțate de la bugetul de stat;
- b) conform cererii solicitantului, în cazul membrului afiliat al Academiei de Științe.

(3) Organizațiile de drept public din sfera științei și inovării, precum și cele cu capital de stat majoritar, se supun evaluării și acreditării în mod obligatoriu, iar organizațiile de drept privat și cele obștești – la solicitare.

(4) Hotărîrea **Comisiei de acreditare** asupra acreditării organizației din sfera științei și inovării devine definitivă după ce este semnată de președintele Consiliului Național și publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) Organizația din sfera științei și inovării acreditată poate deveni:

- a) membru instituțional al Academiei de Științe, ceea ce presupune finanțarea integrală de la bugetul de stat a activității ei din sfera științei și inovării;
- b) membru de profil al Academiei de Științe, ceea ce presupune finanțarea integrală, prin concurs, de la bugetul de stat, a activității sale de cercetare fundamentală și finanțarea parțială, prin concurs, de la bugetul de stat, a cercetărilor aplicate, acordîndu-se prioritate proiectelor cu o pondere mai mare de cofinanțare **din mijloacele extrabugetare proprii și din alte surse**;
- c) membru afiliat al Academiei de Științe, ceea ce îi permite să participe la concursurile de proiecte și programe ale Academiei de Științe pentru obținerea finanțării din mijloacele bugetului de stat în proporție de pînă la 40% din costul proiectului, cu condiția cofinanțării.

(6) În termen de 10 zile după eliberarea certificatului de acreditare, secretarul științific general al Academiei de Științe eliberează organizației din sfera științei și inovării certificat de membru al Academiei de Științe a Moldovei **(anexa nr.2)**, în care se indică statutul **organizației (membru instituțional, membru de profil, membru afiliat)**, apartenența ei la o secție a Academiei de Științe.

(7) Reevaluarea și reacreditarea organizației din sfera științei și inovării se efectuează: la un interval de cel mult 5 ani; în cazul modificării genului de activitate; la solicitarea ei.

(8) Acreditarea unei noi organizații din sfera științei și inovării a Academiei de Științe se va efectua după 3 ani de la data emiterii hotărârii Consiliului Suprem privind înființarea ei în conformitate cu legislația.

(9) Organizațiile de drept privat din sfera științei și inovării, precum și organizațiile obștești din această sferă pot solicita acreditare doar după 3 ani de la înregistrarea lor în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 101. Consecințele neacreditării

(1) Organizația de drept public din sfera științei și inovării care a pretins la statutul de membru instituțional al Academiei de Științe și nu este acreditată își sistează activitatea. Lichidarea sau reorganizarea organizației neacreditate este reglementată de legislația în vigoare.

(2) Organizația de drept public din sfera științei și inovării finanțată de la bugetul de stat care a pretins la statutul de membru de profil și nu este acreditată în termenul stabilit de prezentul cod este privată de dreptul de a primi în continuare alocații bugetare pentru activitate în sfera științei și inovării.

(3) Pentru organizația de drept privat din sfera științei și inovării sau pentru organizația obștească din această sferă care pretinde la statutul de membru afiliat al Academiei de Științe neacreditarea nu are nici o consecință.

(4) Dreptul la pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare îl au doar organizațiile din sfera științei și inovării acreditate. Consiliul Național asigură transferul doctoranzilor, postdoctoranzilor și competitorilor din organizația din sfera științei și inovării neacreditată în cadrul unei alte organizații, acreditate, în corespundere cu specialitatea din nomenclator.

Articolul 102. Asigurarea financiară a activității de acreditare

(1) Activitatea Comisiei de acreditare este finanțată, în cazul organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării, din mijloace transferate de acestea la un cont trezorerial extrabugetar, iar în cazul organizațiilor de drept privat și celor obștești – din surse proprii.

(2) Cuantumul plății pentru serviciile de evaluare și acreditare se stabilește în funcție de cheltuielile de prestare a acestora și se aprobă de Guvern.

Secțiunea a 3-a

ATESTAREA CADRELOR ȘTIINȚIFICE ȘI ȘTIINȚIFICO-DIDACTICE
DE ÎNALTĂ CALIFICAREArticolul 103. Comisia de atestare a cadrelor științifice
și științifico-didactice

(1) Atestarea cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare se efectuează de către Comisia de atestare a personalului științific și științifico-didactic (în continuare – *Comisia de atestare*).

(2) Membrii Comisiei de atestare se înaintează doar pentru un termen, din rîndul personalităților științifice a căror competență și al căror înalt profesionalism în domeniile științifice și tehnologice sînt notorii.

(3) Comisia de atestare funcționează în baza Regulamentului atestării cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare, expus în anexa nr.3.

(4) Comisia de atestare se convoacă în ședință de cel puțin 7 ori pe an, din inițiativa președintelui Consiliului Național sau la cererea a cel puțin 1/3 din membrii săi.

(5) Ședința Comisiei de atestare este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din membri. Hotărîrile acestei comisii se adoptă cu majoritatea de voturi ale celor prezenți.

Articolul 104. Atribuțiile Comisiei de atestare

Comisia de atestare:

a) participă la elaborarea și la realizarea politicii și strategiei statului în domeniul atestării cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare, formează un sistem unic de stat de atestare a acestora și asigură funcționarea lui eficientă;

b) participă la elaborarea de propuneri privind direcțiile strategice din sfera științei și inovării și la asigurarea acestora cu cadre științifice de înaltă calificare;

c) elaborează, în comun cu Academia de Științe, regulamentele cu privire la pregătirea cadrelor științifice prin doctorat și postdoctorat, la recunoașterea și echivalarea actelor de înaltă calificare științifică și științifico-didactică obținute în alte state, precum și alte acte normative pentru a fi prezentate Guvernului spre aprobare;

d) elaborează și acordă diplome și atestate pentru înaltă calificare științifică și științifico-didactică;

e) avizează planul de înmatriculare la studii prin doctorat și postdoctorat;

f) avizează criteriile de admitere în învățământul postuniversitar specializat (masterat, rezidențiat, secundariat);

g) orientează sistemul național de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare spre standardele europene, colaborează cu instituții de profil din alte state, încheie cu acestea acorduri bilaterale sau multilaterale, în conformitate cu legislația în vigoare, face schimb de acte normative și de alte documente referitoare la acest sistem;

h) cooptează în consiliile științifice specializate și în comisiile de experți în domeniul atestării cadrelor științifice de înaltă calificare (după caz) savanți străini cu renume;

i) recunoaște și echivalează actele privind înalta calificare științifică și științifico-didactică ale cetățenilor Republicii Moldova, eliberate de autoritățile publice din alte state;

j) menține în stare funcțională baza de date referitoare la persoanele care au obținut grade și titluri științifice și titluri științifico-didactice;

k) organizează consfătuiri, conferințe și alte manifestări în problemele atestării cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare;

l) asigură transparența activității sistemului național de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare;

m) aprobă programele examenelor de doctorat și fișele tehnice ale specialităților la care se acordă grade științifice;

n) elaborează și aprobă criterii și instrucțiuni de conferire a gradelor și titlurilor științifice și a titlurilor științifico-didactice;

o) aprobă planul său anual de activitate;

p) formează, în baza propunerilor consiliilor științifice ale organizațiilor din sfera științei și inovării și ale senatelor **instituțiilor de învățământ superior**, rețeaua de consilii științifice specializate ad-hoc (pentru susținerea fiecărei teze aparte) și cea a comisiilor de experți în domeniu, operează modificări în componența lor;

q) supraveghează activitatea de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice desfășurată de consiliile științifice specializate, de comisiile sale de experți, de doctorate, de consiliile științifice ale organizațiilor din sfera științei și inovării și de senatele **instituțiilor de învățământ superior**, solicitându-le rapoarte anuale și alte informații despre această activitate;

r) organizează expertiza **tezelor de doctor/doctor habilitat** pentru evaluarea lor și obiectivitatea deciziilor emise de consiliile științifice specializate;

s) poartă răspundere pentru autenticitatea și nivelul științific al lucrărilor, în a căror bază s-au acordat grade și titluri științifice și titluri științifico-didactice;

t) anulează hotărârile subdiviziunilor sale în cazul în care contravin actelor normative;

u) reține dreptul de a avea consilii științifice specializate organizațiilor din sfera științei și inovării care nu asigură cercetărilor științifice nivelul corespunzător;

v) inițiază în instanța de judecată revocarea gradului și/sau titlului științific sau titlului științifico-didactic persoanelor care au comis falsificări de date, plagiat, compilații ori alte acțiuni incompatibile cu etica de om de știință.

Articolul 105. Sursele de finanțare a activității de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare

(1) Cheltuielile de examinare, în Consiliul Național și Comisia de atestare, a dosarelor de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare, inclusiv a tezelor de doctor/doctor habilitat, se efectuează:

a) în cazul colaboratorilor, competitorilor și doctoranzilor organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării – din mijloacele alocate Consiliului Național de la bugetul de stat pentru asemenea activități;

b) în cazul persoanelor care și-au făcut studiile contra plată, al cetățenilor străini și al colaboratorilor, competitorilor și doctoranzilor organizațiilor de drept privat și organizațiilor obștești din sfera științei și inovării – din contul acestor organizații sau din contul propriu al persoanelor în cauză, în conformitate cu tarifele aprobate de Guvern;

c) în cazul foștilor doctoranzi ai organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării care, pe parcursul a 2 ani după absolvirea doctoratului, nu au susținut teza – din contul persoanelor în cauză.

(2) Cheltuielile de perfectare și eliberare a diplomelor, atestatelor și certificatelor de recunoaștere și echivalare a gradelor și titlurilor științifice și a titlurilor științifico-didactice obținute în străinătate le suportă persoanele respective.

(3) Cheltuielile legate de activitatea consiliilor științifice specializate, inclusiv de remunerarea membrilor acestora și a referenților oficiali, sînt suportate de la bugetul de stat în cazul doctoranzilor cu finanțarea de la buget sau din contul doctorandului în cazul finanțării nebugetare.

Capitolul VII

PROTECȚIA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE ȘI ASIGURAREA
INFORMAȚIONALĂ A SFEREI ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Secțiunea 1

PROTECȚIA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Articolul 106. Noțiuni generale

(1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – *Agenția de Stat*) organizează și efectuează protecția juridică a proprietății intelectuale sub formă de proprietate industrială, drepturi de autor și de drepturi conexe pe teritoriul Republicii Moldova, are statut de întreprindere de stat și își desfășoară activitatea pe principiile autogestiunii și autofinanțării.

(2) Agenția de Stat este persoană juridică, dispune, în condițiile legii, de balanță autonomă și de conturi bancare (inclusiv valutare), de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova și cu denumirea sa, de formulare cu antet.

(3) Agenția de Stat este independentă în adoptarea de hotărâri privind protecția juridică a obiectelor de proprietate intelectuală. Aceste hotărâri pot fi atacate în Comisia de apel a Agenției de Stat, în arbitrajul specializat sau pe cale judiciară.

(4) Agenția de Stat eliberează, în numele statului, titluri de protecție.

(5) Agenția de Stat reprezintă Republica Moldova în Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală, în alte organizații internaționale și organizații interstatale pentru protecția proprietății intelectuale, întreține relații de cooperare cu ele în domeniu.

Articolul 107. Cadrul juridic

Agenția de Stat își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezentul cod, cu alte acte legislative, cu decretele Președintelui Republicii Moldova, cu hotărârile și ordonanțele Guvernului, cu tratatele internaționale privind proprietatea intelectuală la care Republica Moldova este parte.

Articolul 108. Funcțiile Agenției de Stat

Agenția de Stat:

a) elaborează propuneri referitoare la politica de stat și la cadrul normativ-legislativ privind protecția proprietății intelectuale, precum și propuneri vizînd perfecționarea legislației naționale în domeniu;

b) organizează și gestionează sistemul național de protecție a proprietății intelectuale în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

c) elaborează propuneri privind dezvoltarea sistemului național de protecție a proprietății intelectuale și exercită supravegherea asupra executării și respectării legislației Republicii Moldova și a tratatelor internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte;

d) administrează, păstrează, dezvoltă și comercializează bazele de date în domeniul proprietății intelectuale prin schimburi internaționale și achiziții, asigură accesul, inclusiv automatizat, la bazele de date naționale și străine;

e) elaborează, coordonează și execută programele de dezvoltare și acordurile de colaborare cu alte țări sau cu organizații internaționale în domeniul său de activitate;

f) elaborează și implementează programe de formare teoretică și practică și de perfecționare a specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale;

g) înregistrează rezultatele cercetărilor științifice (obiecte ale proprietății intelectuale) ale organizațiilor din sfera științei și inovării;

h) elaborează și execută programe de implementare a proprietății intelectuale, de stimulare a activității în sfera științei și inovării;

i) exercită alte funcții și prestează servicii aferente în domeniu în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 109. Atribuțiile Agenției de Stat în domeniul proprietății industriale

Agenția de Stat:

a) recepționează și supune expertizei cererile privind eliberarea titlurilor de protecție pentru obiectele proprietății industriale;

b) gestionează registrele naționale de cereri și titluri de protecție acordate pentru invenții, pentru noi soiuri de plante și rase de animale, pentru mărci de produse și servicii, pentru denumiri de origine ale produselor, pentru desene și modele industriale, pentru modele de utilitate, pentru topografiile ale circuitelor

integrate, pentru alte obiecte ale proprietății industriale, registrele naționale ale contractelor de licență și cesiune, ale reprezentanților și consilierilor în domeniul proprietății industriale;

c) administrează, conservă și completează Colecția națională de brevete prin achiziții și schimburi de informație cu organizații internaționale și oficii de proprietate intelectuală din străinătate;

d) examinează și înregistrează contractele de licență, de cesiune, de gaj și de franchising a drepturilor privind obiectele proprietății industriale;

e) instituie Comisia de apel pentru examinarea contestațiilor ce țin de protecția proprietății industriale, aprobă regulamentul și organizează activitatea ei;

f) elaborează, publică și difuzează descrierile brevetelor de invenție;

g) elaborează, publică și difuzează Buletinul Oficial de Proprietate Industrială, revista de proprietate intelectuală „Intellectus”, alte publicații în domeniu;

h) organizează, certifică și autorizează activitatea reprezentanților, consilierilor și evaluatorilor în domeniul proprietății industriale;

i) acordă solicitanților, la cerere sau în mod planificat, servicii sau asistență de specialitate în domeniul proprietății industriale;

j) verifică și confirmă la cerere calculele evaluării proprietății industriale în întreprinderi, instituții și organizații;

k) efectuează, la cerere, expertiza de domeniu a tematicii și rezultatelor tehnico-științifice.

Articolul 110. Atribuțiile Agenției de Stat în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe

Agenția de Stat:

a) asigură protecția drepturilor și intereselor legitime ale autorilor, titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, precum și ale succesorilor lor de drept în teritoriul Republicii Moldova și peste hotare;

b) acordă asistență juridică autorilor și titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, adoptă măsurile de rigoare pentru prevenirea încălcărilor și restabilirea drepturilor violate;

c) înscrie în Registrul de stat operele protejate de dreptul de autor;

d) acumulează informații și creează baze de date privind repertoriul de opere și listele autorilor din Republica Moldova ale căror drepturi patrimoniale sînt gestionate în mod colectiv;

e) elaborează, în modul stabilit, tarifele minime ale remunerației de autor;

f) monitorizează activitatea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale;

g) familiarizează cetățenii altor țări cu lucrările de valoare din sfera științei și inovării, inclusiv din domeniul literaturii și artei, ale unor autori din Republica Moldova;

h) acordă asistență specializată persoanelor fizice și persoanelor juridice în vederea stabilirii de relații contractuale pentru valorificarea în țară și străinătate a operelor protejate de dreptul de autor și de drepturile conexe;

i) administrează drepturile patrimoniale ale autorilor, ale titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe, precum și ale succesorilor lor de drept care nu au transmis drepturile lor patrimoniale către alte organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale;

j) mediază încheierea de contracte și încheie contracte cu persoane fizice și juridice străine (dacă este autorizată expres în acest sens de autorul sau de titularul drepturilor) privind valorificarea peste hotare a creațiilor autorilor din Republica Moldova, mediază încheierea de contracte și încheie contracte cu titulari de drepturi străini (dacă este autorizată expres în acest sens de către beneficiari) privind valorificarea pe teritoriul Republicii Moldova a creațiilor de autori străini;

k) apără drepturile autorilor și titularilor de drepturi conexe străini în cazul valorificării creației lor în țara noastră dacă statul în care domiciliază este parte la tratatele internaționale la care și Republica Moldova este parte sau dacă țara noastră a încheiat cu statul respectiv tratate bilaterale în domeniu;

l) elaborează, în comun cu organizațiile interesate, contracte-model de autor și le aprobă;

m) elaborează, editează și difuzează din contul unor mijloace speciale buletine informative, instrucțiuni și materiale explicative vizînd domeniul protecției dreptului de autor și drepturilor conexe;

n) acordă sprijin la constituirea în domeniul ocrotirii dreptului de autor și drepturilor conexe a unor organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale și/sau la reorganizarea lor;

o) solicită și primește de la ministere, departamente, servicii de stat, întreprinderi, instituții și organizații informațiile necesare exercitării atribuțiilor sale, precum și date despre modul în care acestea folosesc creațiile literare, muzicale, de artă plastică, date din domeniul informaticii etc., protejate de dreptul de autor și de drepturile conexe;

p) solicită și primește spre examinare din partea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale dările de seamă anuale, aprobate de adunarea generală a asociațiilor, și raportul comisiei de revizie privind gestiunea economică și financiară și folosirea remunerației de autor, în conformitate cu legislația în vigoare;

q) înaintează, în modul stabilit, organelor abilitate propuneri privind aplicarea sancțiunilor în cazul încălcării drepturilor de autor și drepturilor conexe;

r) înaintează acțiuni în instanțele judecătorești atît în numele unor autori sau titulari ai drepturilor de autor și ai drepturilor conexe (la solicitarea lor), cît și în numele Agenției de Stat;

s) încheie procese-verbale și cere restabilirea drepturilor de autor și drepturilor conexe violate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 111. Administrarea Agenției de Stat

(1) Administrarea Agenției de Stat se efectuează de către directorul general, numit și eliberat din funcție de Guvern, la propunerea președintelui Academiei de Științe.

(2) Directorul general are 2 vicedirectori generali, numiți în funcție și eliberați din funcție de Guvern, la propunerea directorului general.

(3) Structura și statutul Agenției de Stat se aprobă de Guvern, la propunerea directorului general.

(4) În absența directorului general, funcțiile acestuia le îndeplinește unul dintre vicedirectorii generali.

Articolul 112. Directorul general

Directorul general:

a) organizează activitatea Agenției de Stat și este responsabil de buna ei desfășurare;

b) acționează fără procură în numele Agenției de Stat, o reprezintă în relațiile cu persoanele fizice și persoanele juridice atât în Republica Moldova, cât și în străinătate;

c) dispune de bunurile Agenției de Stat în conformitate cu legislația în vigoare și cu prezentul cod;

d) încheie în numele Agenției de Stat tranzacții, acorduri, contracte, alte acte juridice atât în Republica Moldova, cât și în străinătate;

e) emite ordine și dispoziții;

f) angajează și eliberează din funcție, aplică sancțiuni disciplinare și măsuri de stimulare, conform legislației în vigoare;

g) exercită alte atribuții în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 113. Patrimoniul Agenției de Stat

(1) Patrimoniul Agenției de Stat este proprietate de stat și se formează din:

a) aportul în natură al fondatorilor;

b) investiții capitale;

c) beneficiul obținut din comercializarea producției, executarea de lucrări, prestarea de servicii, din alte genuri de activitate economică;

d) cote de amortizare;

e) credite bancare și alte credite;

f) taxe, inclusiv în valută;

g) alte surse legale (inclusiv donații și sponsorizări).

(2) Agenția de Stat folosește mijloacele virate la conturile sale sub formă de taxe, inclusiv cele în valută străină, pentru dotarea sa tehnică, crearea unui sistem automatizat și fond de informare brevetară și utilizarea acestora, pentru salarizarea, pregătirea și stimularea personalului, a sferei științei și inovării.

Secțiunea a 2-a

ASIGURAREA INFORMAȚIONALĂ A SFEREI ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 114. Subiectele raporturilor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice

Sînt subiecte ale raporturilor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice autoritățile publice, persoanele fizice și juridice din țară și străinătate, indiferent de tipul lor de proprietate și forma juridică de organizare, recunoscute în calitate de:

- a) autori (coautori) de informații științifico-tehnologice;
- b) alți titulari de drept decît cei indicați la lit. a);
- c) producători (furnizori) de informații științifico-tehnologice;
- d) beneficiari de informații științifico-tehnologice.

Articolul 115. Obiectele informațiilor științifico-tehnologice

(1) Sînt obiecte ale informațiilor științifico-tehnologice rezultatele activității din sfera științei și inovării puse în circuitul social prin publicații, invenții și tehnologii, resursele și sistemele din domeniul informațiilor științifico-tehnologice.

(2) Rezultat al muncii intelectuale, informațiile științifico-tehnologice sînt un bun patrimonial al societății și condiția primordială a eficientizării activității intelectuale, inclusiv a creației științifice și tehnice.

(3) Dreptul de obținere, colectare, stocare, prelucrare, utilizare și diseminare a informațiilor științifico-tehnologice este reglementat de legislația în vigoare.

Articolul 116. Politica de stat privind informațiile științifico-tehnologice

(1) Statul garantează persoanelor fizice și persoanelor juridice cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare realizarea dreptului de a obține, colecta, stoca, prelucra, utiliza și disemina informații științifico-tehnologice,

precum și protecția drepturilor și intereselor titularilor de acest drept împotriva accesului neautorizat la astfel de informații.

(2) Întru reglementarea și dezvoltarea domeniului informațiilor științifico-tehnologice, statul, în persoana autorităților publice, exercită următoarele atribuții principale:

- a) elaborarea și adoptarea de acte legislative și de alte acte normative;
- b) ajustarea materialelor privind informațiile științifico-tehnologice la standardele internaționale;
- c) dezvoltarea unei infrastructuri pertinente și implementarea de tehnologii informaționale performante;
- d) crearea de condiții pentru extinderea și intensificarea schimburilor de informații între savanți și specialiști din țară și străinătate, pentru participarea lor la conferințe, simpozioane, seminare și expoziții științifice naționale și internaționale, pentru editarea de reviste științifice naționale;
- e) crearea de resurse ale sistemului național de informații științifico-tehnologice și asigurarea integrității lor;
- f) susținerea financiară și asistarea tehnologică a infrastructurii sistemului de informații științifico-tehnologice, conform legislației în vigoare;
- g) crearea unui mediu favorabil diseminării, absorbției și valorificării informațiilor științifico-tehnologice în știință, producție și învățământ;
- h) garantarea dreptului de acces liber și nediscriminatoriu la resursele de informații științifico-tehnologice;
- i) pregătirea și perfecționarea cadrelor în domeniul informațiilor științifico-tehnologice;
- j) integrarea în circuitul informațional mondial, inclusiv prin schimb interstatal de informații științifico-tehnologice;
- k) crearea de condiții sociale și de drept pentru eficientizarea activității centrelor informaționale specializate, a bibliotecilor și a altor structuri de stat și structuri neguvernamentale, care să contribuie la formarea și utilizarea resurselor de informații științifico-tehnologice;
- l) analiza și evaluarea tendințelor de dezvoltare a domeniului informațiilor științifico-tehnologice, coordonarea lucrărilor de elaborare a standardelor în domeniul informațional, de documentare și biblioteconomic.

(3) Statul asigură condiții pentru obținerea și utilizarea informațiilor științifico-tehnologice.

Articolul 117. Monitorizarea activităților din domeniul informațiilor științifico-tehnologice

(1) Politica de stat în domeniul informațiilor științifico-tehnologice este elaborată și promovată de Guvern și de comunitatea științifică în persoana

Academiei de Științe. Organele centrale de specialitate participă la realizarea politicii de stat privind informațiile științifico-tehnologice în măsura competenței lor.

(2) Academia de Științe:

a) organizează și coordonează activitatea organizațiilor de informații științifico-tehnologice, exercită controlul asupra utilizării raționale a mijloacelor bugetare și asupra respectării legislației în vigoare ce ține de domeniul informațiilor științifico-tehnologice, evaluează și acreditează aceste organizații;

b) elaborează strategia schimbului de informații științifico-tehnologice cu alte state, efectuează integrarea proiectelor naționale din domeniul extensiunii cunoștințelor și al diseminării informațiilor științifico-tehnologice în circuitele internaționale;

c) susține activitatea de valorificare a informațiilor științifico-tehnologice în vederea promovării unei dezvoltări social-economice durabile a țării și sporirii competitivității produselor naționale pe piața mondială.

(3) Organizațiile din sfera științei și inovării care activează în cadrul Academiei de Științe și/sau sînt finanțate de la bugetul de stat sînt obligate să înregistreze la Agenția de Stat rezultatele activității în sfera științei și inovării, confirmate de consiliile lor științifice.

(4) Autorul (coautorul) unei informații științifico-tehnologice deține drepturile asupra rezultatelor activității sale realizate din mijloace proprii.

(5) Titular de drept al informației științifico-tehnologice create din mijloace bugetare și extrabugetare devine autorul informației dacă, în cazul comercializării ei, statului i se atribuie 10% din suma obținută. Chiar și în cazul încheierii unui contract, statului trebuie să îi revină cel puțin 10% din suma obținută prin comercializare.

(6) Titularul de drept al informațiilor științifico-tehnologice achiziționate din mijloace de la bugetul de stat este statul în conformitate cu legislația în vigoare și cu contractele încheiate.

(7) Titularul de drept al informației științifico-tehnologice create sau achiziționate din mijloace proprii, altele decît mijloacele de la bugetul de stat, este persoana fizică sau persoana juridică ce a primit acest drept în bază de contract.

Articolul 118. Raporturile subiectelor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice

(1) Raporturile dintre autorul (coautorul) sau un alt titular de drept și producătorul (furnizorul) și intermediarul de informații științifico-tehnologice sînt reglementate de contractul încheiat între ei, conform legislației în vigoare.

(2) Modalitatea obținerii de către beneficiar a informațiilor științifico-tehnologice se stabilește de **organele centrale de specialitate** și de autor (coautor) sau de un alt titular de drept, conform legislației în vigoare și contractului.

(3) Beneficiarul de informații științifico-tehnologice răspunde, conform legislației în vigoare, pentru încălcarea drepturilor autorului (coautorului) sau ale unui alt titular de drept.

(4) Beneficiarul nu este în drept să transmită unui terț informațiile științifico-tehnologice obținute dacă legislația sau contractul pe care l-a încheiat cu autorul (coautorul) sau cu un alt titular de drept al informațiilor nu prevede altfel.

Articolul 119. Drepturile subiectelor raporturilor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice

(1) Persoanele fizice și persoanele juridice au dreptul la informații științifico-tehnologice și la sursele lor de documentare.

(2) Titularul de drept poate utiliza informații științifico-tehnologice la necesitate, sub orice formă și în orice modalitate, dacă faptul nu contravine legislației în vigoare.

(3) În interesul securității naționale, exercitarea dreptului la informații științifico-tehnologice și la sursele lor de documentare poate fi supusă unor restricții vizînd respectarea confidențialității, în conformitate cu legislația în vigoare.

(4) Intermediarul poate furniza beneficiarului, cu autorizarea autorului (coautorului) sau a unui alt titular de drept, informații științifico-tehnologice.

(5) Cetățenii străini și apatrizii, persoanele juridice străine au aceleași drepturi și obligații în domeniul informațiilor științifico-tehnologice ca și cetățenii Republicii Moldova și persoanele ei juridice dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel.

Articolul 120. Obligațiile subiectelor raporturilor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice

(1) Persoanele fizice și persoanele juridice antrenate în obținerea, colectarea, stocarea, prelucrarea, utilizarea și diseminarea informațiilor științifico-tehnologice sînt obligate să asigure integritatea și protecția datelor pentru a evita denaturarea, distrugerea sau comunicarea acestor informații unor terți neautorizați.

(2) Fără a prejudicia dreptul la informațiile științifico-tehnologice și la sursele lor de documentare, în condițiile stabilite în contracte, subiectele raporturilor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice au obligația de a păstra caracterul confidențial al informațiilor care le sînt comunicate cu titlu confidențial, purtînd, pentru divulgarea lor, răspundere conform legislației în vigoare.

Articolul 121. Organizațiile de informații științifico-tehnologice

(1) Organizații de informații științifico-tehnologice sînt **subdiviziunile** și centrele de informații științifice, întreprinderile și organizațiile specializate și subdiviziunile lor, fondurile și bibliotecile științifice, tehnico-științifice, alte persoane juridice, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, al căror obiect de activitate este asigurarea beneficiarilor cu informații științifico-tehnologice.

(2) Structura și funcțiile organizațiilor de informații științifico-tehnologice de drept public sînt determinate de către Academia de Științe, de comun acord cu organele centrale de specialitate.

(3) Structura și funcțiile organizațiilor de informații științifico-tehnologice de drept privat sînt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 122. Atribuțiile organizației de informații științifico-tehnologice

În funcție de nivelul și sfera deservită, organizația de informații științifico-tehnologice are următoarele atribuții:

a) obținerea, colectarea, stocarea, prelucrarea, utilizarea și diseminarea informațiilor științifico-tehnologice;

b) monitorizarea, înregistrarea și evidența lucrărilor din sfera științei și inovării, finanțate de la bugetul de stat și din alte surse, inclusiv în cadrul proiectelor internaționale;

c) depunerea în fondul **Centrului informațional** a manuscriselor de lucrări științifice cu o arie restrînsă de răspîndire și schimbul unor astfel de lucrări cu alte țări;

d) formarea, în baza resurselor naționale și străine, a resurselor și a sistemelor de informații științifico-tehnologice;

e) crearea de registre, baze și bănci de date, de fonduri de informații științifico-tehnologice pe baza selectării datelor din resurse naționale și străine;

f) prelucrarea resurselor primare, crearea pe această bază a informațiilor științifico-tehnologice de analiză și de sinteză pentru autoritățile publice și pentru persoanele fizice și juridice;

g) asigurarea accesului liber la resursele de informații științifico-tehnologice;

h) respectarea integrității și confidențialității informațiilor;

i) publicarea și diseminarea informațiilor referative, de semnal și de sinteză, acordarea de servicii informaționale;

j) asistența metodică și metodologică în domeniul diseminării informațiilor științifico-tehnologice și extensiunii cunoștințelor în diverse domenii;

k) implementarea tehnologiilor informaționale internaționale.

Articolul 123. Resursele de informații științifico-tehnologice

(1) Orice informație științifică și științifico-tehnologică destinată utilizării, fixată în baze și bănci de date, în fonduri documentare și literare, reprezintă o resursă de informații științifico-tehnologice.

(2) Resursele de informații științifico-tehnologice, create în baza proprietății publice și a celei private, servesc drept bază pentru crearea unui spațiu informațional unic și realizarea politicii de stat privind informațiile științifico-tehnologice.

(3) În componența resurselor de informații științifico-tehnologice pot fi incluse și resursele create în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(4) Resursele de informații științifico-tehnologice trebuie să asigure tuturor cetățenilor, indiferent de locul lor de muncă, accesul la date exacte ce reflectă nivelul de dezvoltare al sferei științei și inovării.

Articolul 124. Formarea pieței de produse informaționale științifico-tehnologice

(1) Realizate sub formă de produse informaționale, informațiile științifico-tehnologice au statut de marfă.

(2) Piața produselor informaționale științifico-tehnologice se formează conform reglementărilor stabilite de legislația în vigoare.

(3) Persoanele fizice și persoanele juridice cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare sînt parteneri egali pe piața produselor informaționale științifico-tehnologice.

Capitolul VIII

ASIGURAREA LOGISTICĂ ȘI FINANCIARĂ A SFEREI ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 125. Finanțarea activității din sfera științei și inovării

(1) Sursele de finanțare a sferei științei și inovării sînt:

- a) mijloacele de la bugetul de stat;
- b) mijloacele de la bugetele unităților administrativ-teritoriale;
- c) mijloacele proprii ale subiectelor activității din sfera științei și inovării;
- d) mijloacele organizațiilor interesate în activitatea din sfera științei și inovării;
- e) investițiile (donațiile, granturile etc.) persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine;
- f) defalcările în proporție de 50% din sumele obținute din vânzarea patrimoniului nefolosit, inclusiv a imobilelor;
- g) alte surse legale.

(2) Proiectul Acordului de parteneriat se elaborează în termenele stabilite pentru elaborarea proiectului bugetului de stat și se examinează concomitent cu proiectul legii bugetului de stat.

(3) Finanțarea sferei științei și inovării de la bugetul de stat se realizează prin intermediul Academiei de Științe în temeiul Acordului de parteneriat.

(4) Statul asigură majorarea stabilă, ascendentă a finanțării de la bugetul său a activității sferei științei și inovării pînă la un quantum minim de unu la sută din produsul intern brut în termen de 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentului cod. Sporirea alocațiilor financiare de la bugetul de stat în cifre absolute pentru sfera științei și inovării se specifică în Acordul de parteneriat.

(5) Mijloacele destinate sferei științei și inovării de la bugetul de stat se utilizează pentru:

- a) cercetări științifice, lucrări de investigare și dezvoltare tehnologică;
- b) întreținerea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale și infrastructurii;
- c) întreținerea instituțională a activității Academiei de Științe, inclusiv a bibliotecii centrale, arhivei și sistemului informațional;

- d) organizarea de concursuri și finanțarea de proiecte în sfera științei și inovării;
- e) organizarea de conferințe, seminare etc.;
- f) editarea de lucrări științifice și științifico-metodice, precum și de reviste științifice;
- g) susținerea și dezvoltarea colaborării științifice cu organizații internaționale;
- h) pregătirea unor cadre științifice de înaltă calificare prin doctoratură și postdoctoratură atât în țară, cât și peste hotare;
- i) asigurarea activității consiliilor științifice specializate.

(6) Până la acreditare, de dreptul la finanțare de la bugetul de stat beneficiază toate organizațiile din sfera științei și inovării în termen de cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentului cod. Alocațiile bugetare pentru finanțarea organizațiilor acreditate din sfera științei și inovării se vor distribui în baza prevederilor prezentului cod.

(7) Academia de Științe va institui și gestiona Fondul național pentru susținerea științei.

(8) Mijloacele Fondului național pentru susținerea științei sînt destinate, în exclusivitate, susținerii cercetătorilor științifici și a tinerelor talente, în special acordării de premii și burse pentru rezultate deosebite în baza unui regulament aprobat de Asamblie.

(9) Mijloacele Fondului național pentru susținerea științei se completează din:

- a) donații, sponsorizări și din alte surse legale;
- b) defalcări de cel mult 0,5% din granturile fundațiilor, instituțiilor și organizațiilor internaționale;
- c) defalcări de 2% din valoarea totală a serviciilor prestate contra plată, a operațiunilor de arendă a spațiilor, a executării comenzilor sau a contractelor, precum și din alte venituri ale organizațiilor din sfera științei și inovării subordonate Academiei de Științe;
- d) defalcări de 3% din profitul rămas la dispoziție al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- e) defalcări de 10% din profitul rămas la dispoziție al agenților economici cu autogestiune din subordinea Academiei de Științe.

(10) Mijloacele financiare obținute de Academia de Științe din diferite surse sînt folosite în conformitate cu decizia Consiliului Suprem. Mijloacele financiare care nu au fost folosite pînă la sfîrșitul anului în curs rămîn accesibile pentru utilizare în anul următor pentru organizațiile care au realizat economiile respective în anul precedent.

Articolul 126. Complexul patrimonial al Academiei de Științe

(1) Pentru realizarea atribuțiilor prevăzute de lege, Academia de Științe dispune de un complex patrimonial ce se constituie din toate bunurile materiale și nemateriale (în continuare – *obiecte ale complexului patrimonial*):

- a) transmise de către stat Academiei de Științe spre folosire sau administrare în baza hotărârilor autorităților administrației publice;
- b) procurate din mijloace bugetare și mijloace proprii;
- c) rezultate din activitatea intelectuală a membrilor și a angajaților Academiei de Științe, din executarea de comenzi și/sau efectuarea de lucrări pe bază contractuală;
- d) obținute din donații și sponsorizări din partea persoanelor fizice și juridice din țară și străinătate;
- e) obținute pe alte căi legale.

(2) Obiectele complexului patrimonial ce aparțin Academiei de Științe cu drept de gestionare economică sînt transmise cu drept de gestionare operativă organizațiilor din subordine.

(3) Transmiterea gratuită a patrimoniului de la balanța unei organizații la balanța unei alte organizații din subordinea Academiei de Științe este scutită de impozite în cazul în care are loc în baza unei hotărâri a Consiliului Suprem.

(4) Gestionarea complexului patrimonial al Academiei de Științe se efectuează de Consiliul Suprem.

(5) Academia de Științe, exercitîndu-și atribuțiile de gestionare a obiectelor complexului patrimonial primite cu drept de folosință, asigură realizarea drepturilor statului ca proprietar al acestor obiecte, folosirea și administrarea lor eficientă în limitele stabilite de legislația în vigoare, pentru satisfacerea necesităților sociale și a celor de stat.

(6) Obiectele complexului patrimonial al Academiei de Științe se folosesc în conformitate cu legislația în vigoare, cu Statutul Academiei de Științe și cu statutele organizațiilor din sfera științei și inovării subordonate ei.

(7) Academia de Științe, organizațiile din sfera științei și inovării subordonate ei au dreptul să-și folosească patrimoniul pentru a participa la relații civile, inclusiv pentru a desfășura activitate economico-financiară, în corespundere cu sarcinile ce le revin și în limitele capacității lor juridice civile.

(8) Vânzarea obiectelor din patrimoniul Academiei de Științe și cel al organizațiilor din sfera științei și inovării subordonate ei se efectuează numai pe bază de concurs cu autorizația Asambleii.

(9) Mijloacele obținute din folosirea și vânzarea obiectelor patrimoniului Academiei de Științe și al organizațiilor din sfera științei și inovării subordonate ei sînt orientate spre realizarea sarcinilor lor statutare.

Titlul III

SUBIECTELE SFEREI ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Capitolul IX

STATUTUL JURIDIC AL ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 127. Dispoziții generale

(1) Organizațiile din sfera științei și inovării sînt autonome în:

- a) stabilirea structurii lor și a mecanismelor de funcționare;
- b) alegerea metodelor și mijloacelor de activitate;
- c) stabilirea de relații contractuale cu persoane fizice și persoane juridice.

(2) Reorganizarea sau lichidarea organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării se efectuează în modul stabilit de legislația în vigoare.

(3) Prin actul de înființare sau de reorganizare a organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării se stabilesc: denumirea, domeniul de activitate, organul coordonator, sediul și patrimoniul și se aprobă regulamentul de organizare și funcționare.

(4) În cazul reorganizării organizației de drept public din sfera științei și inovării, se asigură continuitatea cercetărilor științifice și nu se admite înstrăinarea bazei sale experimentale.

(5) În cazul lichidării organizației de drept public din sfera științei și inovării, prin decizie a organului ierarhic superior, patrimoniul se transmite unei alte organizații de drept public de același profil.

Articolul 128. Principalele funcții ale organizației din sfera științei și inovării

Organizația din sfera științei și inovării:

- a) efectuează cercetări științifice fundamentale, lucrări experimentale și tehnologice, orientate spre obținerea și implementarea în circuitul economic a unor produse, servicii și procese noi sau perfecționate;
- b) elaborează tehnologii avansate în cadrul direcțiilor științifice ce țin de domeniul de activitate al organizației;
- c) pregătește cadre prin studii universitare, postuniversitare și de perfecționare;
- d) elaborează recomandări pentru utilizarea rezultatelor investigațiilor și contribuie la implementarea lor în economia națională;
- e) efectuează expertize și avize, inclusiv contra plată asupra materialelor ce țin de profilul organizației;
- f) efectuează investigații de marketing și organizează piețe de desfacere a produselor, serviciilor și a proceselor, noi sau perfecționate;
- g) asigură echiparea tehnică și organizarea procesului de producție;
- h) asigură testarea, certificarea și standardizarea unor produse, servicii și procese noi sau perfecționate;
- i) creează și dezvoltă infrastructura sferei științei și inovării;
- j) efectuează pregătirea, reciclarea și perfecționarea cadrelor;
- k) asigură protecția, cesionarea și obținerea dreptului asupra obiectelor proprietății intelectuale, asupra informațiilor științifice, tehnico-științifice și tehnologice confidențiale;
- l) finanțează activitatea din sfera științei și inovării, inclusiv prin investire în proiecte și programe;
- m) desfășoară alte activități legale în sfera științei și inovării.

Articolul 129. Atribuțiile organizației din sfera științei și inovării

Organizația din sfera științei și inovării:

- a) stabilește structura sa și mecanismele de funcționare, conform cadrului legal, alege metodele de activitate;
- b) determină direcțiile activității sale în conformitate cu politica de stat în sfera științei și inovării și cu tendințele de dezvoltare a științei mondiale;
- c) susține și dezvoltă baza tehnico-științifică și cea experimentală;
- d) beneficiază de dreptul la risc motivat în activitatea din sfera științei și inovării;
- e) participă la diferite concursuri pentru obținerea finanțării sferei științei și inovării;
- f) dezvoltă legături directe cu organizații similare din sfera științei și inovării din țară și din străinătate;

- g) intră în organizații (asociații), înființează, în conformitate cu legislația în vigoare, filiale și centre în comun cu alte organizații;
- h) editează lucrări și reviste științifice;
- i) creează bănci de date tehnico-științifice, organizează manifestări științifice naționale și internaționale;
- j) promovează activitatea de inovație și stimulează valorificarea realizărilor științifice și științifico-tehnologice;
- k) participă la diferite programe științifice internaționale și încheie contracte cu organizații internaționale;
- l) delegă colaboratorii, inclusiv peste hotare, în interes de serviciu sau la manifestări științifice;
- m) stimulează creativitatea științifică, organizează cursuri de perfecționare și de recalificare a specialiștilor în domeniu, atestă personalul său, în conformitate cu actele normative în vigoare;
- n) creează organizații experimentale, tehnologice și de inovare, cu diverse forme de organizare și finanțare, în conformitate cu legislația în vigoare;
- o) informează opinia publică, Academia de Științe și autoritățile publice despre punctul său de vedere asupra problemelor dezvoltării științei și societății;
- p) antrenează în activitatea sa cetățeni străini și apatrizi.

Articolul 130. Responsabilitatea organizației din sfera științei și inovării

Organizația din sfera științei și inovării este responsabilă de:

- a) nivelul și calitatea investigațiilor sale științifice;
- b) metodele și mijloacele de activitate;
- c) relațiile contractuale stabilite cu persoane juridice și persoane fizice din țară și din străinătate;
- d) protecția și valorificarea obiectelor proprietății intelectuale produse în cadrul său;
- e) tehnica de securitate a muncii, conform cadrului legal existent;
- f) menținerea și gestionarea patrimoniului;
- g) efectuarea unor cercetări care ar putea avea repercusiuni negative asupra omului, societății sau mediului.

Articolul 131. Tipurile și structura organizațiilor din sfera științei și inovării

(1) În funcție de statutul lor științific, organizatoric și social, organizațiile din sfera științei și inovării se împart în următoarele tipuri:

- a) institut de cercetare-dezvoltare cu filiale;
- b) întreprindere de cercetare-dezvoltare;
- c) întreprindere de inovare;
- d) centru științific;

- e) centru de inovație;
- f) stație științifică;
- g) laborator științific independent;
- h) instituție de învățământ superior și structuri ale ei în sfera științei și inovării;
- i) asociație din sfera științei și inovării;
- j) fond științific;
- k) fond de inovație;
- l) instituție financiară pentru susținerea activității în sfera științei și inovării;
- m) parc tehnologic și tehnopolis;
- n) muzeu științific;
- o) bibliotecă științifică;
- p) arhivă științifică;
- q) editură științifică;
- r) alte organizații din sfera științei și inovării.

(2) Structura organizației de drept public din sfera științei și inovării, elaborată în conformitate cu direcțiile strategice din sfera științei și inovării, este propusă de director, examinată și aprobată de consiliul științific și confirmată de Consiliul Suprem prin coordonare, după caz, cu organul central de specialitate.

(3) **Subdiviziunile** organizației de drept public din sfera științei și inovării sînt stabilite în statutul organizației și/sau în alte acte normative.

Articolul 132. Crearea de colective temporare în sfera științei și inovării

(1) Pentru executarea unor lucrări concrete, organizația din sfera științei și inovării poate crea colective științifice temporare.

(2) Pot fonda colective științifice temporare persoanele fizice și persoanele juridice cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, inclusiv internaționale și străine.

(3) Conducătorul colectivului științific temporar este numit de fondatori și/sau de directorul organizației.

Articolul 133. Personalul organizației din sfera științei și inovării

(1) Activitatea organizației din sfera științei și inovării este exercitată de următoarele categorii de personal:

- a) personal din sfera științei și inovării;
- b) personal științifico-didactic;

- c) personal auxiliar;
- d) personal de conducere.

(2) Statutul juridic al personalului din sfera științei și inovării este stabilit în capitolul X.

(3) Statutul juridic al personalului științifico-didactic este stabilit de legislația cu privire la învățământ.

(4) Statutul juridic al personalului auxiliar se stabilește de fiecare organizație în funcție de profilul și domeniul ei de activitate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 134. Conducerea organizației din sfera științei și inovării

(1) Conducerea organizației de drept public din sfera științei și inovării include: directorul, directorii adjuncți și secretarul științific. Aceștia au calitatea de cadre titulare ale organizației și sînt aleși pe un termen de 4 ani sau numiți în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) În organizațiile de drept public din sfera științei și inovării una și aceeași persoană nu poate ocupa funcția de director, de director adjunct sau de secretar științific mai mult de două termene consecutive.

(3) Funcțiile de director, de director adjunct și de secretar științific în organizațiile de drept public din sfera științei și inovării pot fi ocupate de persoane cu grad științific de doctor sau de doctor habilitat în domeniu, cu o vechime în muncă științifică de cel puțin 4 ani și calități profesionale, manageriale și morale înalte.

(4) Numărul de directori adjuncți se stabilește în statutul organizației de drept public din sfera științei și inovării în funcție de direcțiile de cercetare științifică și de numărul de angajați.

(5) Una și aceeași persoană nu poate ocupa concomitent două posturi de conducere în organizația de drept public din sfera științei și inovării.

(6) Conducerea unor organizații din sfera științei și inovării altele decît cele de drept public se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare, în funcție de forma lor juridică de organizare.

Articolul 135. Ocuparea funcțiilor științifice și de conducere și eliberarea din ele

(1) Numărul de funcții științifice și de funcții auxiliare ale organizației de drept public din sfera științei și inovării se aprobă de către consiliul ei științific, ținându-se cont de structura, necesitățile și resursele ei financiare.

(2) Funcțiile științifice ale organizației de drept public din sfera științei și inovării se ocupă pe un termen de 4 ani, pe bază de concurs, organizat de aceasta, cu încheierea unui contract individual de muncă între directorul ei și cercetătorul științific.

(3) Concursul pentru ocuparea funcției științifice în organizația de drept public din sfera științei și inovării este transparent și se anunță în mijloacele de informare în masă naționale. La concurs poate lua parte orice persoană care întrunește condițiile **din prezentului cod și din alte acte normative**.

(4) Condițiile de participare la concurs și procedura de alegere a candidaților la funcții științifice și de conducere sînt stabilite în statutul organizației și/sau în alte acte normative interne.

(5) Conducătorii subdiviziunilor organizației de drept public din sfera științei și inovării se aleg pentru 4 ani (cel mult pentru 3 termene consecutive).

(6) Directorul desfășoară activitate managerială în bază de contract încheiat cu organizația ierarhic superioară. Nerespectarea condițiilor contractuale are ca efect rezilierea contractului și demararea procedurii alegerilor.

(7) Eliberarea din funcțiile științifice și din cele de conducere se efectuează în condițiile legislației în vigoare.

(8) Directorul, directorul adjunct și secretarul științific ai organizațiilor din sfera științei și inovării, altele decît cele de drept public, sînt numiți de fondatori cu respectarea dispozițiilor prezentului cod și ale altor acte normative din domeniu.

Articolul 136. Contestarea rezultatelor concursului pentru ocuparea funcțiilor științifice și de conducere

Contestația cu privire la desfășurarea și rezultatele concursului se adresează Academiei de Științe sau, după caz, organului central de specialitate în cel mult 10 zile de la data expirării termenului de finalizare a concursului și se soluționează în cel mult 30 de zile de la data depunerii ei.

Articolul 137. Perfecționarea personalului de conducere

Personalul de conducere este obligat să se perfecționeze prin stagii de informare științifică în domeniu, programe de documentare, schimb de experiență și de specializare la nivel național și internațional, prin cursuri organizate de organizații și societăți științifice potrivit unor programe speciale.

Articolul 138. Atribuțiile directorului organizației din sfera științei și inovării

Directorul organizației din sfera științei și inovării:

- a) realizează managementul organizației și asigură funcționarea ei eficientă în baza statutului și a contractului individual de muncă;
- b) organizează elaborarea programelor de activitate a organizației, a planurilor anuale și de perspectivă de lucrări științifice și experimentale, de pregătire a cadrelor și de desfășurare a manifestărilor științifice, organizează controlul îndeplinirii lor, evaluarea lucrărilor finisate;
- c) promovează cooperarea organizației cu centre de profil naționale și internaționale;
- d) prezintă angajaților și organizației ierarhic superioare, în modul și în termenele stabilite, rapoarte de activitate, date statistice despre activitatea organizației, dări de seamă privind utilizarea banilor publici;
- e) pune în discuție, la adunarea colectivului de muncă, raportul anual de activitate al organizației;
- f) asigură executarea legislației, a hotărârilor și a deciziilor autorităților ierarhic superioare;
- g) reprezintă organizația în structurile ierarhic superioare, în relațiile cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu agenții economici, cu mass-media, cu organizații științifice naționale și internaționale;
- h) angajează și eliberează din funcție în conformitate cu legislația în vigoare;
- i) organizează concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, atestarea personalului din sfera științei și inovării;
- j) înaintează, conform deciziei consiliului științific, actele pentru conferirea de titluri științifice și științifico-didactice;
- k) aprobă rezultatele admiterii la studii universitare și postuniversitare, precum și rezultatele atestării anuale a auditorilor;
- l) încheie contracte privind efectuarea lucrărilor necesare funcționării organizației;
- m) este responsabil de eficiența activității organizației, de buna administrare a resurselor umane, materiale și financiare, conform legislației în vigoare.

Articolul 139. Atribuțiile directorului adjunct al organizației din sfera științei și inovării

Directorul adjunct al organizației din sfera științei și inovării:

- a) îndeplinește atribuțiile delegate de director și cele prevăzute în statutul și/sau regulamentul organizației și în alte acte normative, aprobate de Academia de Științe, în comun cu organul central de specialitate;
- b) îndeplinește atribuțiile directorului în absența acestuia;
- c) este responsabil de activitatea sa în fața directorului și a consiliului științific.

Articolul 140. Atribuțiile secretarului științific al organizației din sfera științei și inovării

Secretarul științific al organizației din sfera științei și inovării:

- a) acordă asistență directorului în organizarea activității științifice și științifico-organizatorice;
- b) efectuează controlul asupra îndeplinirii planului de cercetări științifice și a hotărârilor organelor centrale de specialitate;
- c) coordonează lucrările de secretariat;
- d) exercită, în cazul în care nu este prevăzută funcția de director adjunct, atribuțiile directorului în absența lui;
- e) își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile statutului și/sau ale regulamentul organizației, cu fișa postului.

Articolul 141. Atribuțiile șefului subdiviziunii organizației din sfera științei și inovării

Șeful subdiviziunii organizației din sfera științei și inovării:

- a) organizează activitatea subdiviziunii organizației din sfera științei și inovării privind elaborarea și realizarea planului de cercetări științifice și experimentale;
- b) este responsabil de calitatea lucrărilor executate;
- c) participă nemijlocit la activitatea din sfera științei și inovării.

Articolul 142. Statutul juridic și constituirea consiliului științific al organizației din sfera științei și inovării

(1) Consiliul științific al organizației din sfera științei și inovării este un organ consultativ.

(2) Consiliul științific se alege, prin vot secret, de adunarea personalului scriptic al organizației din sfera științei și inovării pe un termen de 4 ani, din rândurile cercetătorilor științifici cu grad și titlu științific ai organizației, precum și din exterior.

(3) Numărul reprezentanților personalului de conducere al organizației din sfera științei și inovării în consiliul științific nu trebuie să depășească o treime din numărul total al membrilor acestuia.

(4) Consiliul științific trebuie să includă membrii titulari și membrii corespondenți ai Academiei de Științe care activează în organizație, președintele sindicatului și președintele consiliului tinerilor savanți.

(5) La ședințele consiliului științific pot participa ca invitați reprezentanți ai sindicatelor din domeniul respectiv, ai organelor ierarhic superioare, orice persoane din alte organizații din sfera științei și inovării.

(6) Calitatea de președinte al consiliului științific revine directorului organizației din sfera științei și inovării.

Articolul 143. Atribuțiile principale ale consiliului științific al organizației din sfera științei și inovării

Consiliului științific al organizației din sfera științei și inovării:

a) stabilește direcțiile strategice și de perspectivă în sfera științei și inovării;

b) organizează evaluarea tematicii activității organizației, a rezultatelor activității desfășurate de subdiviziunile și colectivele științifice temporare, de fiecare cercetător științific, aprobă raportul de activitate al organizației;

c) în cazul organizației de drept public, alege în funcție, prin concurs, șefi pentru subdiviziunile acesteia și cercetători științifici, în conformitate cu prezentul cod și cu statutul organizației;

d) elaborează și aprobă planurile în sfera științei și inovării în funcție de direcțiile strategice naționale și de tendințele dezvoltării științei mondiale;

e) aprobă tema tezelor de doctor/doctor habilitat, conducătorii și consultanții lor științifici;

f) aprobă rezultatele atestării cercetătorilor științifici;

g) examinează probleme privind colaborarea științifică cu organizații similare naționale și internaționale;

h) alege redactorul-șef și colegiul de redacție al edițiilor științifice, fondate de organizație;

i) aprobă regulamentele subdiviziunilor organizației, statutul sau regulamentul structurilor economice, tehnologice și inovaționale, fondate de organizație sau cu participarea ei.

Articolul 144. Statutul organizației de drept public din sfera științei și inovării

Statutul organizației de drept public din sfera științei și inovării, elaborat conform prevederilor prezentului cod și regulamentul organizației, se aprobă în modul stabilit și de comun acord cu Academia de Științe, iar după caz, și cu organul central de specialitate și se înregistrează în condițiile legii.

Articolul 145. Cuprinsul statutului organizației din sfera științei și inovării

(1) Statutul organizației din sfera științei și inovării include:

- a) denumirea, sediul, forma juridică de organizare;
- b) direcțiile principale ale cercetărilor științifice;
- c) structura organizației;
- d) modul de angajare și eliberare din funcții a personalului științific, auxiliar și de conducere;
- e) modul de funcționare a organizației;
- f) modul de alegere a consiliului științific, funcțiile lui;
- g) atribuțiile personalului din sfera științei și inovării;
- h) modalitățile de evaluare și perfecționare a personalului din sfera științei și inovării;
- i) sursele de finanțare;
- j) modul de înființare, de activitate și de lichidare a subdiviziunilor și a colectivelor științifice temporare.

(2) Statutul poate include și alte dispoziții în care reflectă specificul activității organizației.

Articolul 146. Finanțarea organizației din sfera științei și inovării

(1) Organizația de drept public din sfera științei și inovării este finanțată de la bugetul de stat și din alte surse, în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Organizația din sfera științei și inovării poate obține sprijin sub formă de alocații financiare și sub alte forme (dotări: aparatură, echipamente, instalații etc.), cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(3) Organizația din sfera științei și inovării este în drept să decidă asupra investițiilor pe care le va efectua din fonduri proprii, din credite bancare, din alte surse constituite conform legii.

(4) Organizația din sfera științei și inovării gestionează mijloacele financiare alocate de la bugetul de stat în conformitate cu rezultatele concursului ori cu planul de finanțare aprobat de Academia de Științe.

(5) Mijloacele alocate de la bugetul de stat în vederea finanțării organizației din sfera științei și inovării se utilizează pentru:

- a) cercetări științifice;
- b) întreținerea și dezvoltarea bazei materiale, informaționale și a infrastructurii;
- c) organizarea și desfășurarea manifestărilor științifice;
- d) editarea de lucrări și reviste științifice;
- e) pregătirea, instruirea continuă și atestarea cadrelor științifice;
- f) plata serviciilor comunale.

(6) Mijloacele extrabugetare ale organizațiilor din sfera științei și inovării se formează și se utilizează în conformitate cu actele normative în vigoare, inclusiv pentru soluționarea problemelor sociale.

Articolul 147. Patrimoniul organizației din sfera științei și inovării

(1) Patrimoniul organizației din sfera științei și inovării include:

- a) bunurile materiale date în folosință de Academia de Științe și/sau de organul central de specialitate;
- b) bunurile procurate din mijloace proprii;
- c) proprietatea intelectuală sau bunurile materiale obținute din cercetări științifice și din activități de întreprinzător;
- d) bunurile obținute, în condițiile legii, din sponsorizări, donații, ajutoare umanitare, tehnice etc.

(2) Organizațiilor din sfera științei și inovării li se dă în folosință terenuri în condițiile legii.

(3) Normele privind posesiunea și folosința patrimoniului organizației din sfera științei și inovării și dispunerea de el sînt stabilite de legislația în vigoare.

(4) Organizația de drept public din sfera științei și inovării poate da în arendă, cu acordul proprietarului, fără drept de vânzare, încăperi, alte bunuri imobiliare, poate să presteze contra plată servicii în domeniu, în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul X

STATUTUL JURIDIC AL CERCETĂTORULUI ȘTIINȚIFIC

Articolul 148. Dispoziții generale

(1) Unitatea primară în sfera științei și inovării este cercetătorul științific.

(2) Criteriile de estimare a calificării și modul de atestare a cercetătorului științific sînt stabilite în sistemul de stat de atestare a cadrelor științifice.

(3) Cercetătorii științifici se pot constitui în organizații (asociații) obștești, se pot angaja la organizații din sfera științei și inovării cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 149. Obiectivele activității cercetătorului științific

Cercetătorul științific are în activitatea sa următoarele obiective: obținerea și dezvoltarea de noi cunoștințe, transferul de cunoștințe și tehnologii în viața economică, socială și culturală.

Articolul 150. Funcțiile științifice

(1) Funcțiile științifice în organizațiile din sfera științei și inovării pot fi ocupate de cetățeni ai Republicii Moldova, de cetățeni străini și apatrizi, care întrunesc exigențele prezentului cod.

(2) În sfera științei și inovării există următoarele funcții științifice:

- a) cercetător științific stagiar;
- b) cercetător științific;
- c) cercetător științific superior;
- d) cercetător științific coordonator;
- e) cercetător științific principal;
- f) consultant științific;
- g) cercetător științific invitat.

Articolul 151. Pregătirea, perfecționarea și atestarea cercetătorului științific

(1) Pregătirea cercetătorului științific se efectuează prin studii universitare, de masterat, rezidențiat, doctorat și postdoctorat, ce includ activități de studiu și de cercetare științifică în scopul dobîndirii calificării respective.

(2) Perfecționarea profesională a cercetătorului științific se efectuează prin stagii de nivel național și internațional și prin cursuri ale organizațiilor din sfera științei și inovării.

(3) Atestarea cercetătorilor științifici se efectuează o dată la 2 ani. Criteriile și scopul atestării sînt stabilite în acte normative interne.

Articolul 152. Condițiile ocupării funcțiilor științifice

(1) Pentru ocuparea funcției de cercetător științific stagiar sînt necesare: studii superioare, aptitudini de cercetare, grad de magistru sau rezidențiat.

(2) Pentru ocuparea funcției de cercetător științific, pe lângă întrunirea cerințelor specificate la alin.(1), sînt necesare: vechime în muncă în sfera științei și inovării de cel puțin 3 ani și rezultate științifice publicate în reviste științifice de specialitate.

(3) Pentru ocuparea funcției de cercetător științific superior sînt necesare: grad științific de doctor în profilul postului și vechime în muncă în sfera științei și inovării de cel puțin 5 ani.

(4) Pentru ocuparea funcției de cercetător științific coordonator sînt necesare: grad științific de doctor sau doctor habilitat în profilul postului, vechime în muncă în sfera științei și inovării de cel puțin 8 ani și lucrări de valoare publicate.

(5) Pentru ocuparea funcției de cercetător științific principal sînt necesare: grad și/sau titlu științific de doctor habilitat în profilul postului sau titlu științifico-didactic de profesor universitar și/sau de profesor cercetător, vechime în muncă în sfera științei și inovării de cel puțin 10 ani.

(6) Pentru ocuparea funcției de consultant științific sînt necesare: titlu de membru titular sau de membru corespondent al Academiei de Științe și/sau grad științific de doctor habilitat, titlu științific de profesor-cercetător și/sau titlu științifico-didactic de profesor universitar, vechime în muncă de cel puțin 30 de ani, 25 din care în sfera științei și inovării și/sau în sfera științifico-didactică, precum și limita de vîrsta de pensionare stabilită de legislația în vigoare.

(7) Cercetătorul științific invitat este angajat în organizația din sfera științei și inovării în funcția indicată în invitație, cu respectarea prevederilor de la alin.(1) – (6), în bază de contract individual de muncă, pe durată determinată.

Articolul 153. Ocuparea funcției științifice și eliberarea din funcția științifică

(1) Ocuparea funcției științifice se efectuează în baza selecției prin concurs, cu prezentarea programului de activitate și cu încheierea ulterioară a contractului individual de muncă, conform legislației în vigoare.

(2) Cercetătorului științific angajat în condițiile alin.(1) nu i se stabilește perioadă de probă.

(3) Suspendarea contractului individual de muncă, precum și eliberarea din funcție a cercetătorului științific ca efect al expirării contractului au loc în condițiile legii.

Articolul 154. Drepturile cercetătorului științific

Cercetătorul științific este în drept:

a) să beneficieze de acces la sursele de informare și documentare, conform legislației în vigoare;

b) să fie recunoscut ca autor sau coautor al produsului intelectual obținut prin activitate;

c) să solicite, cu sprijinul organizației, brevete pentru rezultatele originale ale activității sale;

d) să beneficieze de rezultatele activității sale științifice, de premii și de alte recompense pentru astfel de rezultate;

e) să participe la manifestări, concursuri și colaborări științifice naționale și internaționale, la alte acțiuni științifice;

f) să utilizeze baza tehnico-materială a organizației pentru îndeplinirea obligațiilor profesionale;

g) să propună spre aplicare idei novatoare;

h) să fie membru al organizațiilor (asociațiilor) obștești naționale și internaționale, conform legislației în vigoare;

i) să participe la elaborarea concepțiilor și politicilor în sfera științei și inovării;

j) să se producă, la solicitare, în calitate de expert, de referent, de consultant, de membru al consiliului științific specializat și al comisiilor de acreditare, de atestare etc.;

k) să beneficieze, în semn de apreciere a meritelor sale de către stat și societate, de titluri onorifice pentru contribuția sa adusă la dezvoltarea științei și inovării, la pregătirea de cadre științifice de înaltă calificare și pentru aplicarea rezultatelor muncii sale în economia națională;

- l) să participe la concursuri pentru a fi promovat în funcții științifice și administrative;
- m) să practice activitate didactică în instituții de învățământ superior, în funcții titulare, în bază de concurs;
- n) să efectueze alte acțiuni legale pentru a atinge scopul cercetărilor științifice.

Articolul 155. Obligațiile cercetătorului științific

Cercetătorul științific este obligat:

- a) să prezinte, în modul stabilit, rezultatele sale științifice sub formă de referate științifice, publicații, brevete de invenție, teze de doctor/doctor habilitat, precum și dări de seamă asupra activității sale științifice;
- b) să utilizeze în activitatea din sfera științei și inovării cele mai bune practici și cele mai noi cunoștințe din domeniul specific de activitate;
- c) să efectueze cu obiectivitate expertiza programelor/proiectelor din sfera științei și inovării, precum și a rezultatelor obținute din realizarea acestora;
- d) să respecte deontologia cercetătorului științific și statutul organizației;
- e) să participe la instruirea tinerilor cercetători științifici și să le transmită cunoștințele și experiența din sfera științei și inovării;
- f) să efectueze cercetări științifice ale căror rezultate nu aduc daune materiale, morale sau de orice altă natură omului, societății și naturii;
- g) să evite crearea conflictelor de interese sau concurenței neloiale, să contribuie activ la formarea unui climat benefic cercetării în colectiv;
- h) să-și îmbogățească neîntrerupt cunoștințele și să contribuie la diseminarea informației, la conștientizarea de către public a importanței științei și inovării;
- i) să utilizeze patrimoniul organizației exclusiv în activități profesionale în interesul acesteia;
- j) să respecte confidențialitatea și dreptul de proprietate intelectuală.
- k) să nu denatureze datele experimentale și rezultatele investigațiilor.

Articolul 156. Responsabilitatea cercetătorului științific

(1) Cercetătorul științific este responsabil de nivelul, corectitudinea, veridicitatea și consecințele implementării rezultatelor cercetărilor științifice, de nerespectarea contractului individual de muncă.

(2) Cercetătorul științific este responsabil de integritatea utilajului, echipamentului și a altor bunuri primite în folosință.

Articolul 157. Retribuirea muncii cercetătorului științific

(1) Retribuirea muncii trebuie să asigure cercetătorului științific și familiei lui un nivel decent de viață, să stimuleze eficiența și spiritul de inițiativă. Retribuția se efectuează cu coeficientul intersectorial 1,5.

(2) Retribuirea muncii cercetătorului științific se efectuează de la bugetul de stat și din surse extrabugetare.

(3) Cercetătorul științific beneficiază de un spor lunar la salariu pentru vechime în muncă după cum urmează:

Vechimea în muncă, ani	Sporul lunar în raport cu salariul funcției, %
de la 2 la 5	15
de la 6 la 10	20
de la 11 la 15	30
de la 16 la 20	35
de la 21 la 25	40
de la 26 și mai mult	50

(4) Cercetătorul științific beneficiază de un spor lunar la salariu de 25 la sută din salariul funcției pentru cunoașterea a două sau mai multe limbi.

(5) Cercetătorul științific care activează în organizația de drept public din sfera științei și inovării, finanțată integral de la bugetul de stat sau finanțată în bază de concurs al proiectelor și programelor Academiei de Științe, care deține grad științific de doctor habilitat și/sau titlu științifico-didactic de profesor universitar și/sau titlu științific de profesor cercetător beneficiază de o indemnizație lunară de cel puțin 500 de lei, iar cel care deține grad științific de doctor și/sau titlu științifico-didactic de conferențiar universitar și/sau titlu științific de conferențiar cercetător – de cel puțin 200 de lei. Indemnizația se indexează anual în conformitate cu legea bugetului.

(6) Cercetătorului științific i se poate acorda, pentru rezultatele obținute, un premiu de 4 salarii lunare, în conformitate cu legislația în vigoare și clauzele contractului individual de muncă.

(7) Cercetătorului științific i se acordă un ajutor material anual de două salarii lunare.

Articolul 158. Garanțiile sociale

(1) Cercetătorul științific titular în vîrstă de pînă la 35 de ani are dreptul, pentru a-și construi locuință proprietate personală, la credit fără dobîndă pe termen lung, conform legislației în vigoare.

(2) Organizația din sfera științei și inovării poate asigura, integral sau parțial, din surse proprii, cazarea cercetătorilor științifici titulari care nu au locuință proprietate personală.

(3) Cercetătorilor științifici titulari, solicitați temporar în străinătate să activeze în sfera științei și inovării și în sfera didactică în bază de contract, în temeiul unor tratate interguvernamentale sau interdepartamentale, precum și celor delegați în străinătate la specializare sau cu misiuni de stat li se păstrează locul de muncă și li se ia integral în calcul vechimea în muncă în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 159. Concediul anual

Cercetătorul științific beneficiază de concediu anual prelungit și de concediu de lungă durată în conformitate cu Codul muncii al Republicii Moldova.

Titlul IV

RELAȚIILE INTERNAȚIONALE ÎN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Articolul 160. Cooperarea internațională în sfera științei și inovării

(1) Statul susține extinderea colaborării cu parteneri din străinătate în sfera științei și inovării, creează condiții de integrare în comunitatea tehnico-științifică internațională, în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Susținerea de stat a colaborării internaționale în sfera științei și inovării se realizează în temeiul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) Pe teritoriul Republicii Moldova pot fi create organizații în sfera științei și inovării cu capital mixt, conform legislației în vigoare.

Articolul 161. Colaborarea internațională în domeniul informațiilor științifico-tehnologice

(1) Subiectele raporturilor din domeniul informațiilor științifico-tehnologice colaborează cu parteneri din alte țări și cu organisme internaționale în conformitate cu legislația în vigoare și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Coordonarea schimburilor internaționale de informații științifico-tehnologice se efectuează conform legislației în vigoare.

(3) Produsul informațional științifico-tehnologic colectiv obținut prin executarea de proiecte cu participatii internaționale aparține părților participante, potrivit contractului.

(4) Părțile pot să publice doar informațiile ce le aparțin, cu condiția exclusivă de a remite în prealabil, în termen de o lună, coexecutanților o copie de pe materialele ce urmează a fi publicate și de a nu autoriza publicarea de informații privind procedee industriale sau tehnologii comercializabile.

(5) Modalitățile de utilizare a informațiilor științifico-tehnologice obținute în cadrul colaborării internaționale se stabilesc de către părțile participante în bază de contract și în conformitate cu legislația privind drepturile de autor.

Titlul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 162

La data intrării în vigoare a prezentului cod, se abrogă:

- a) Legea nr.557-XIV din 29 iulie 1999 privind politica de stat în sfera cercetare-dezvoltare;
- b) Legea nr.1181-XIV din 27 iulie 2000 cu privire la Academia de Științe a Moldovei;
- c) Legea nr.1344-XV din 3 octombrie 2002 privind informațiile științifico-tehnologice;
- d) Legea nr.289-XV din 10 iulie 2003 privind politica de stat pentru inovare și transfer tehnologic.

Articolul 163

(1) Guvernul și Academia de Științe, în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentului cod:

a) vor adopta decizia privind transmiterea în cadrul Academiei de Științe a unor organizații de drept public din sfera științei și inovării, finanțate de la bugetul de stat;

b) vor prezenta Președintelui Republicii Moldova spre aprobare componența nominală a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare.

(2) Guvernul, în termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentului cod, va crea **Întreprinderea de Stat „Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală”** prin fuziunea **Întreprinderii de Stat „Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale”** și **Întreprinderii de Stat „Agenția de Stat pentru Drepturile de Autor”**.

(3) Academia de Științe va aproba, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentului cod, structura Academiei de Științe, modul ei de reorganizare și lista organizațiilor din sfera științei și inovării încadrate în **secțiile** Academiei de Științe.

(4) Organizațiile din sfera științei și inovării care beneficiază de alocații de la bugetul de stat sînt supuse acreditării obligatorii în cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentului cod.

Articolul 164

(1) Pînă la aducerea în concordanță cu prezentul cod, prevederile altor acte normative se vor aplica în măsura în care nu contravin acestuia.

(2) Conducerea Academiei de Științe – președintele, vicepreședintele și secretarul științific general – își continuă exercitarea atribuțiilor de funcție pînă la expirarea mandatului (de 4 ani) pentru care au fost aleși în conformitate cu Legea nr.1181-XIV din 27 iulie 2000 cu privire la Academia de Științe a Moldovei.

(3) După expirarea mandatului conducerii Academiei de Științe prevăzut la alin.(2), consecutivitatea mandatelor președintelui, prim-vicepreședintelui, vicepreședinților și secretarului științific general va decurge în conformitate cu art.82-84 ale prezentului cod.

(4) Guvernul, în termen de 3 luni:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul cod;
- b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezentul cod.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

EUGENIA OSTAPCIUC

Chișinău, 15 iulie 2004.
Nr.259-XV.

REGULAMENTUL
ACREDITĂRII ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA
ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prin prezentul regulament se stabilește procedura de evaluare a activității și de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, inclusiv a subdiviziunilor lor (centre, laboratoare, secții, sectoare etc.).

2. Componentele evaluării activității organizației din sfera științei și inovării sînt următoarele:

a) evaluarea tematicii din sfera științei și inovării și a gradului ei de corespundere tendințelor de dezvoltare a științei în domeniile respective, relevarea direcțiilor strategice ale dezvoltării societății la etapa actuală;

b) evaluarea eficienței activității organizației din sfera științei și inovării, a corespunderii rezultatelor obținute cu obiectivele preconizate;

c) determinarea nivelului științific și tehnico-științific al cercetărilor și elaborărilor finisate;

d) determinarea perspectivelor cercetărilor în curs de executare;

e) evaluarea cercetărilor, elaborărilor brevetate și a testărilor experimentale;

f) determinarea contribuției organizației din sfera științei și inovării la dezvoltarea științei și la asigurarea progresului tehnico-științific în domeniul respectiv;

g) evaluarea impactului social și ecologic al implementării realizărilor științifice și tehnologice;

h) determinarea rezultatelor cooperării științifice a organizației pe plan național și internațional (aprecierea relațiilor de colaborare cu organizații de profil din sfera științei și inovării, cu instituții de învățămînt superior din țară și din străinătate);

i) evaluarea nivelului de dotare al organizației cu utilaj științific și a gradului de utilizare a potențialului ei științific;

j) determinarea gradului de asigurare a tematicii de cercetare cu cadre științifice de înaltă calificare și evaluarea activității de instruire a acestor cadre;

k) determinarea corectitudinii folosirii mijloacelor financiare bugetare și mijloacelor materiale distribuite sferei științei și inovării;

l) aprecierea activității de obținere a mijloacelor financiare extrabugetare pentru susținerea activității în sfera științei și inovării.

3. Scopul evaluării activității organizațiilor din sfera științei și inovării rezidă în elaborarea unor măsuri de sporire a eficienței utilizării potențialului tehnico-științific și uman pentru:

- a) actualizarea tematicii cercetărilor și orientarea ei spre soluționarea problemelor vitale ale societății;
- b) concentrarea de resurse umane, financiare și materiale la soluționarea problemelor științifice de perspectivă și la elaborarea unor tehnologii avansate;
- c) sporirea competitivității cercetărilor științifice și a elaborărilor tehnologice;
- d) optimizarea structurii organizațiilor;
- e) susținerea și promovarea școlilor științifice.

II. ORGANIZAREA EVALUĂRII ACTIVITĂȚII DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

4. Pentru desfășurarea procesului de evaluare a activității de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării (în continuare – *Comisia de acreditare*):

- a) creează comisii specializate care să activeze conform regulamentului aprobat de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (în continuare – *Consiliu Național*);
- b) întocmește și aprobă anual, pînă la 1 august, planul de evaluare a activității și de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării pentru următorul an calendaristic;
- c) organizează editarea formularelor certificatului de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării (al cărui specimen este expus în anexa nr.1 la prezentul regulament), care dispun de mai multe grade de protecție.

5. Organizațiile din sfera științei și inovării incluse în planul de evaluare și acreditare prezintă Comisiei de acreditare raport de autoevaluare, iar cu o lună înainte de începerea evaluării, bonul de plată a taxelor pentru serviciile de evaluare și acreditare.

6. Evaluarea activității organizațiilor din sfera științei și inovării se efectuează în baza datelor din Fișa statistică a organizației din sfera științei și inovării și din Lista materialelor solicitate organizației din sfera științei și inovării pentru evaluare și acreditare (expuse în anexele nr.2 și, respectiv, nr.3 la prezentul regulament).

7. Organizația din sfera științei și inovării trebuie să prezinte Comisiei de acreditare și alte materiale necesare evaluării: dări de seamă, hărți tehnologice, procese-verbale și acte privind recepționarea lucrărilor finisate, lista brevetelor obținute și ale celor implementate, lista lucrărilor efectuate în colaborare **cu alte**

organizații din sfera științei și inovării și cu instituții de învățământ superior din țară și străinătate, lista lucrărilor efectuate la comandă (în bază de contract), informație despre participarea organizației la diverse târguri și expoziții naționale și internaționale, despre aprecierea exponatelor prezentate, alte materiale necesare evaluării.

8. Conducătorul organizației din sfera științei și inovării este responsabil de corectitudinea informațiilor prezentate.

9. Membrii Comisiei de acreditare și ai comisiei specializate sînt obligați să păstreze confidențialitatea informației la care au avut acces în procesul evaluării și acreditării.

III. EVALUAREA ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

10. Sarcina evaluării activității organizațiilor din sfera științei și inovării constă în determinarea contribuției lor la dezvoltarea științelor fundamentale și aplicate, la elaborarea și implementarea unor idei tehnico-științifice inovatoare.

11. La executarea planului de investigații se estimează:

a) nivelul îndeplinirii planului de investigații, respectarea volumului preconizat al cercetărilor și al elaborărilor planificate și a termenelor de finalizare a acestora;

b) gradul de executare a lucrărilor științifice în conformitate cu **exigențele** înaintate de **organele centrale de specialitate**;

c) ponderea cercetărilor fundamentale și a celor aplicate în volumul total al lucrărilor științifice finalizate;

d) gradul de corespundere a rezultatelor științifice obținute celor preconizate la momentul planificării temei de cercetare;

e) lucrările realizate în afara planului conform unor însărcinări suplimentare.

12. O atenție deosebită se acordă prezenței în planul tematic a cercetărilor și a elaborărilor orientate spre redresarea economiei naționale, spre realizarea obiectivelor prioritare ale dezvoltării societății, spre înflorirea culturii și spre îmbunătățirea calității vieții, spre crearea proceselor tehnologice capabile să reducă esențial ori să excludă poluarea mediului și/sau să contribuie la folosirea rațională a resurselor naturale și energetice.

13. Nivelul științific al activității organizației din sfera științei și inovării se apreciază pe criteriul:

a) caracterului inovator și de perspectivă al activității de cercetare-dezvoltare, protecției brevetare și recunoașterii ei publice;

b) ponderii cercetărilor și a elaborărilor ale căror rezultate corespund nivelului mondial, sînt apreciate cu premii de stat și cu premii din partea Academiei de Științe, sînt distinse cu medalii și diplome la diverse tîrguri și expoziții naționale și internaționale, în volumul valoric total al lucrărilor finalizate în perioada supusă evaluării;

c) numărului total de publicații științifice (monografii, studii de sinteză, articole), apărute în întreaga perioadă, numărului evidențiat expres al lucrărilor științifice publicate în străinătate și al celor recenzate în revistele internaționale de specialitate;

d) numărului de lucrări științifice per cercetător (pentru fiecare an);

e) participării organizației la editarea revistelor științifice de profil;

f) numărului de brevete obținute și comercializate, precum și numărului de brevete per cercetător.

14. Evaluarea activității organizației din sfera științei și inovării privind utilizarea rezultatelor cercetărilor și elaborărilor finisate se efectuează prin determinarea:

a) numărului de elaborări aplicate, precum și al structurilor în care au fost implementate (inclusiv în colaborare cu alte organizații din sfera științei și inovării din țară și străinătate);

b) efectului economic al elaborărilor implementate;

c) numărului de elaborări tehnologice și tehnice finalizate pentru implementare și al posibilelor domenii de aplicare a lor.

15. Evaluarea relațiilor de colaborare a organizației din sfera științei și inovării cu instituțiile de învățămînt superior se efectuează în baza:

a) estimării formelor de conlucrare și dimensiunilor acestei conlucrări;

b) existenței unor subdiviziuni comune de cercetare;

c) numărului temelor de cercetare și al manifestărilor științifice realizate în comun;

d) numărului cursurilor de prelegeri susținute în instituțiile de învățămînt superior, al tezelor de masterat (rezidențiat) și al lucrărilor de curs pregătite sub îndrumarea cercetătorilor științifici ai organizației din sfera științei și inovării.

16. Evaluarea cooperării științifice internaționale a organizației din sfera științei și inovării se efectuează în baza:

a) numărului de lucrări executate în comun cu parteneri din străinătate;

b) numărului de stagii la diverse organizații din sfera științei și inovării, instituții de învățămînt superior, numărului și sumei granturilor obținute;

c) numărului de participări la manifestări științifice, inclusiv numărului de teze, de comunicări științifice publicate;

d) numărului de delegații științifice și eficienței lor, precum și a numărului de vizite efectuate de cercetători străini la organizație;

e) prezenței și eficienței cadrului juridic al cooperării (acorduri, contracte și alte forme juridice ale cooperării științifice internaționale).

17. Evaluarea potențialului științific uman se face luându-se în considerare:

a) nivelul de asigurare a organizației în ansamblu și a direcțiilor științifice prioritare cu cadre științifice de înaltă calificare;

b) ponderea doctorilor habilitați și a **doctorilor** în totalul numărului de cercetători științifici;

c) numărul de concursuri organizate pentru ocuparea locurilor vacante și re alegerea cercetătorilor științifici;

d) situația din domeniul pregătirii cadrelor științifice prin doctorantură (totalurile admiterii doctoranzilor și promovării lor, **susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat**, numărul doctoranzilor promovați care își continuă activitatea în cadrul organizației).

18. Evaluarea potențialului logistic se face luându-se în considerare:

a) nivelul de dotare cu utilaj științific, care se caracterizează prin costul utilajului de laborator, echipamentului și al tehnicii de calcul ce revine unui cercetător și unui lucrător tehnic antrenat în cercetări științifice;

b) ponderea utilajului științific și a tehnicii informaționale în volumul total al fondurilor fixe;

c) gradul de uzură al echipamentului și utilajului științific (până la 5 ani, 6-10 ani, de la 10 ani și mai mult).

19. Analiza activității financiare și economice se efectuează luându-se în considerare:

a) evaluarea parametrilor ce țin de respectarea disciplinei financiare;

b) folosirea rațională a mijloacelor financiare alocate pentru activitatea din sfera științei și inovării, exploatarea eficientă a echipamentului științific;

c) corectitudinea exploatării tehnice și starea sanitară a clădirilor;

d) executarea devizului de cheltuieli aprobat;

e) ponderea surselor extrabugetare în totalul finanțării și structura cheltuielilor organizației.

20. Rezultatele activității științifice a organizațiilor din sfera științei și inovării se examinează în strânsă corelație cu factorii realizărilor sau ai **deficiențelor** depistate.

IV. PREZENTAREA REZULTATELOR EVALUĂRII ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

21. În baza analizei materialelor informative prezentate de organizația din sfera științei și inovării și a celor solicitate suplimentar, comisia specializată elaborează un aviz asupra rezultatelor evaluării activității din perioada respectivă, conducându-se de criteriile stabilite în regulamentul comisiei specializate. În aviz se face o scurtă caracterizare activității organizației, inclusiv a direcțiilor principale ale activității ei, se fac propuneri privind evaluarea activității, precum și recomandări în vederea îmbunătățirii acestor activități, înlăturării deficiențelor depistate. Avizul se aprobă cu votul majorității absolute a membrilor comisiei specializate și se semnează de ei. Opinia separată a membrului comisiei specializate se formulează în scris și se anexează la avizul comisiei.

22. Procedura acreditării organizației din sfera științei și inovării este următoarea:

a) organizația prezintă comisiei specializate un raport de autoevaluare, ai cărui indicatori orientativi sînt redați în anexele nr.2 și nr.3 la prezentul regulament;

b) comisia specializată, ținînd cont de raportul de autoevaluare al organizației și de rezultatele controlului de la fața locului, elaborează un aviz de acreditare a întregii organizații și/sau a subdiviziunilor ei, pe care îl depune la Comisia de acreditare;

c) Comisia de acreditare, în baza avizului comisiei specializate, elaborează o hotărîre asupra acreditării organizației, care se aprobă de președintele Consiliului Național;

d) după publicarea hotărîrii Consiliului Național în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, organizația primește certificatul de acreditare;

e) rezultatele evaluării și acreditării se aduc la cunoștință colectivului organizației.

V. SUPORTUL FINANCIAR AL PROCESULUI DE EVALUARE ȘI ACREDITARE

23. Organizațiile de drept privat din sfera științei și inovării suportă din mijloacele proprii cheltuielile pentru serviciile de evaluare și acreditare. Pentru organizațiile de drept public din sfera științei și inovării incluse în planul de evaluare și acreditare, instanțele ierarhic superioare prevăd în devizele lor mijloace financiare, necesare acestor servicii, din surse bugetare și extrabugetare.

24. Mijloacele financiare obținute din prestarea serviciilor de evaluare și de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării se acumulează pe un cont special al Consiliului Național și se utilizează conform instrucțiunilor cu privire la mijloacele speciale ale organizațiilor finanțate de la bugetul de stat.

Anexa nr. 1
la Regulamentul acreditării organizațiilor
din sfera științei și inovării

Specimen

Stema de Stat a Republicii Moldova

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE

CERTIFICAT DE ACREDITARE
A ORGANIZAȚIEI DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

Seria ____ Nr. ____ din _____ 200__

Se confirmă că organizația din sfera științei și inovării

(denumirea integrală a organizației și a filialelor)

este acreditată de stat conform Codului cu privire la știință și inovare _____ al
Republicii Moldova.

Valabil pînă la _____ 200__

Locul ștampilei

Președinte

(semnătura, prenumele, numele)

FIȘĂ STATISTICĂ
A ORGANIZAȚIEI DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

I. Informații generale

- 1.1. Denumirea organizației
- 1.2. Anul fondării
- 1.3. Statutul organizației
- 1.4. Direcțiile științifice de bază
- 1.5. Structura organizatorică
- 1.6. Prezența consiliului științific

II. Resurse umane

- 2.1. Total posturi (conform statelor de personal)
inclusiv:
posturi ocupate
- 2.2. Structura personalului după activitate
- 2.2.1. Personal din sfera științei și inovării, total
inclusiv cercetători științifici:
- titulari
- angajați prin cumul
- 2.2.2. Personal auxiliar, total
posturi vacante
- 2.2.3. Personal de conducere, total
posturi vacante
- 2.2.4. Personal științifico-didactic, total
inclusiv:
titular al organizației
titular al instituțiilor de învățământ superior
- 2.3. Structura personalului după nivelul de pregătire
- 2.3.1. Cu studii superioare
inclusiv:
membri și membri corespondenți
doctori habilitați
doctori
- 2.4. Personal care studiază
- 2.4.1. Doctoranzi, total

- inclusiv:
- a) doctoranzi care studiază în organizație
dintre care sînt promovați, total
își continuă activitatea științifică în cadrul organizației
 - b) doctoranzi care studiază în exterior, total
dintre care în străinătate
- 2.4.2. Competitori, total
- 2.4.3. Stagii în străinătate (de peste 1 lună), numărul de personal/total (luni)
- 2.4.4. Susținerea de teze, total
dintre care:
doctori habilitați
doctori
- 2.5. Structura personalului din sfera științei și inovării după criteriul vârstei
sub 30 de ani
31-45 de ani
46-60 de ani
de la 60 de ani în sus

III. Resurse financiare

- 3.1. Surse de finanțare, total (mii lei)
inclusiv:
bugetul de stat
proiecte naționale/granturi
proiecte internaționale/granturi
contracte economice
prestare a serviciilor științifice
alte surse
- 3.2. Cheltuieli reale, total (mii lei) și cota lor în finanțarea totală (%)
inclusiv:
salarizare și fondul social
procurarea de utilaj științific, pregătirea de cadre științifice
plata serviciilor comunale și a altor servicii
- 3.3. Volumul cheltuielilor pentru sfera științei și inovării
inclusiv:
față de volumul total al cheltuielilor (%)
per cercetător științific

IV. Potențial logistic

- 4.1. Spații adecvate procesului de cercetare științifică, total (m²)
inclusiv:
proprii
primite în folosință
luate în arendă

- 4.2. Echipament științific, total (mii lei)
per cercetător
- 4.3. Caracteristicile de vîrstă ale echipamentului științific, total (%)
inclusiv:
în vîrstă
de pînă la 5 ani
de 6-10 ani
de la 10 ani în sus

V. Rezultate ale activității în sfera științei și inovării

- 5.1. Număr de lucrări științifice publicate/volum (coli editoriale)
inclusiv:
în reviste recenzate
în străinătate
media număr lucrări/cercetător
media cheltuieli totale/lucrare publicată (mii lei)
 - 5.1.1. Număr de lucrări editate:
monografii
dicționare
culegeri etc.
 - 5.1.2. Număr de lucrări realizate/nepublicate:
monografii
dicționare
culegeri etc.
 - 5.1.3. Număr de brevete obținute
 - 5.1.4. Număr de elaborări științifice și tehnologice
 - 5.1.5. Număr de lucrări științifice ale căror rezultate s-au implementat
 - 5.1.6. Număr de manifestări științifice internaționale/naționale organizate
 - 5.1.7. Număr de participări la manifestări științifice naționale
 - 5.1.8. Număr de avize, de expertize asupra proiectelor de acte legislative
și de alte acte normative, asupra programelor și proiectelor din sfera
științei și inovării

VI. Cooperare în cadrul național. Forme de colaborare

- 6.1. Activitate didactică universitară, număr de persoane/cursuri
de prelegeri susținute, denumirea instituției de învățămînt
- 6.2. Număr de materiale didactice (manuale) publicate pentru
școala superioară și preuniversitară
- 6.3. Număr de lucrări de masterat (licență/curs) executate sub îndrumarea
cercetătorilor științifici ai organizației
- 6.4. Realizarea de programe (proiecte, lucrări) în comun cu alte organizații

(număr de persoane/proiecte și de lucrări comune)

6.5. Număr de subdiviziuni comune în sfera științei și inovării (denumirea lor)

6.6. Număr de filiale ale organizației în instituții de învățământ superior/ale instituțiilor de învățământ superior și ale catedrelor în organizație

6.7. Forme de colaborare cu organele centrale de specialitate

VII. Cooperări internaționale

7.1. Cooperări bilaterale

7.2. Cooperări programe europene și internaționale

7.3. Lucrări executate la comanda beneficiarilor din străinătate (se indică țara)

7.4. Participări la activitatea societăților științifice internaționale (se indică denumirea)

7.5. Număr de membri ai organismelor științifice internaționale și naționale din afara țării

7.6. Număr de membri ai colegiilor de redacție ale edițiilor științifice din străinătate

7.7. Număr de experți, consultanți ai organizațiilor științifice internaționale

7.8. Cursuri de prelegeri și conferințe susținute în străinătate la invitație

7.9. Număr de participări la manifestări științifice internaționale din străinătate/teze publicate

7.10. Număr de savanți din străinătate care au vizitat organizația

LISTA
MATERIALELOR SOLICITATE ORGANIZAȚIEI DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI
INOVĂRII PENTRU EVALUARE ȘI ACREDITARE

1. Planul tematic de cercetări pentru perioada luată în studiu
2. Lista lucrărilor elaborate în perioada luată în studiu
3. Lista lucrărilor apărute în edituri străine:
monografii
dicționare
culegeri
4. Lista lucrărilor apărute în edituri din țară:
monografii
dicționare
culegeri
5. Lista articolelor științifice apărute în reviste de specialitate din străinătate
6. Lista capitolelor din monografii apărute în străinătate
7. Lista articolelor științifice apărute în revistele organizației
8. Lista articolelor științifice apărute în reviste de specialitate din țară
9. Lista capitolelor din monografii apărute în țară
10. Lista articolelor științifice publicate în culegeri
11. Lista comunicărilor științifice prezentate la manifestări internaționale,
publicate ca rezumat (1-3 pagini). În această listă se vor include și exemplarele
semnal apărute în străinătate
12. Lista referatelor științifice prezentate la manifestări internaționale, publicate integral
13. Lista comunicărilor științifice prezentate la manifestări naționale ca rezumat
(1-3 pagini). În această listă se includ și exemplarele semnal apărute în țară
14. Lista referatelor științifice prezentate la manifestări naționale, publicate integral
15. Lista studiilor, referatelor publicate pe Internet (se indică organizația editor)
16. Lista proiectelor/granturilor obținute în străinătate
17. Lista proiectelor/granturilor obținute în țară
18. Lista contractelor extrabugetare
19. Lista brevetelor obținute
20. Lista manifestărilor științifice organizate (denumirea, participarea, perioada,
locul desfășurării)
21. Lista participărilor la târguri și expoziții naționale și internaționale cu
specificarea rezultatelor aprecierii exponatelor prezentate

Notă: În listă se face descrierea bibliografică completă a publicației, conform standardelor în vigoare.

Specimen

Stema de Stat a Republicii Moldova

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

CONSILIUL SUPREM PENTRU ȘTIINȚĂ
ȘI DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂCERTIFICAT DE MEMBRU
AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Seria ____ Nr. ____ din _____ 200__

Se confirmă că organizația din sfera științei și inovării

(denumirea integrală a organizației și a filialelor)

acreditată de stat conform Codului cu privire la știință și inovare _____ al
Republicii Moldova, este membru _____
(instituțional, de profil, afiliat)
al Academiei de Științe a Moldovei.

Valabil pînă la _____ 200__

Locul ștampilei

Președinte

(semnătura, prenumele, numele)

REGULAMENTUL
ATESTĂRII CADRELOR ȘTIINȚIFICE ȘI ȘTIINȚIFICO-DIDACTICE
DE ÎNALTĂ CALIFICARE

1. Calificarea profesională a oamenilor de știință și a cadrelor științifico-didactice se atestă prin grade și titluri științifice și titluri științifico-didactice.

2. În Republica Moldova se conferă 2 grade științifice: de doctor habilitat și de doctor. Oamenilor de știință care s-au afirmat în proces de cercetare li se acordă titlul științific de conferențiar cercetător, iar celor care s-au afirmat în proces de învățământ superior li se acordă titlul științifico-didactic de conferențiar universitar.

3. Conferențiarilor cercetători care s-au afirmat prin realizări științifice de anvergură și în pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare li se acordă titlul științific de profesor cercetător. Conferențiarilor universitari care s-au afirmat în proces didactic în pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare și prin noi realizări științifice li se acordă titlul științifico-didactic de profesor universitar.

4. Pentru asigurarea unor condiții egale tuturor pretendenților la grade și titluri, în Republica Moldova funcționează un sistem național unic de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare, administrat de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (în continuare – *Consiliul Național*).

5. Pentru atestarea cadrelor științifice de înaltă calificare, Comisia de atestare a personalului științific și științifico-didactic de înaltă calificare (în continuare – *Comisia de atestare*) a Consiliului Național creează în organizațiile din sfera științei și inovării acreditate și în instituțiile de învățământ superior acreditate, cu performanțe științifice înalte, o rețea de consilii științifice specializate.

6. Prezentarea cadrelor științifice pentru conferirea de grade și titluri științifice și de titluri științifico-didactice se efectuează prin intermediul consiliilor științifice ale organizațiilor din sfera științei și inovării și senatelor instituțiilor de învățământ superior acreditate.

7. Consiliile științifice specializate sînt veriga principală a sistemului național de atestare a cadrelor științifice, ele fiind cele care organizează susținerea publică a tezelor de doctor/doctor habilitat și care poartă întreaga răspundere pentru evaluarea corectă și obiectivă a acestor lucrări.

8. Consiliile științifice ale organizațiilor din sfera științei și inovării și senatele instituțiilor de învățământ superior, abilitate cu dreptul de a institui consilii științifice specializate, desemnează membrii seminarelor de profil și/sau membrii comisiilor de problemă la specialitățile respective și conducătorii acestora, care vor fi responsabili de estimarea tezelor de doctor/doctor habilitat.

9. Consiliile științifice specializate se organizează ad-hoc pentru fiecare teză aparte și activează în conformitate cu un regulament aprobat de Consiliul Național. Se admite examinarea de unul și același consiliu (în ședințe aparte) a două teze de doctor/doctor habilitat ce țin de aceeași specialitate și au teme adiacente.

10. Consiliul științific specializat se constituie din 5 membri, inclusiv președintele și secretarul științific, care au lucrări științifice la specialitatea tezei examinate. Membrii consiliului sînt propuși de către seminarele de profil și/sau comisiile de probleme care au recomandat teza spre susținere. Cel puțin unul din membrii consiliului științific specializat va fi din altă organizație decît cea în care activează consiliul. La o solicitare motivată, se pot include suplimentar pînă la 4 doctori habilitați.

11. În consiliul științific specializat învestit cu dreptul de a conferi grad științific de doctor, doctor habilitat, 2 membri și, respectiv, 3 membri trebuie să fie doctori habilitați. La o solicitare motivată, consiliul poate avea 4 doctori habilitați.

12. Consiliile științifice ale organizațiilor din sfera științei și inovării și senatele instituțiilor de învățământ superior numesc, pe un termen de 4 ani, președinții (la fiecare specialitate) și secretarii științifici (la fiecare specialitate sau la un grup de specialități adiacente) ai consiliilor științifice specializate ce vor activa în cadrul organizației și instituției de învățământ respective. Organizația din sfera științei și inovării și instituția de învățământ superior respectivă vor asigura remunerarea secretarilor științifici.

13. Președinte al consiliului științific specializat trebuie să fie un cercetător științific titular al organizației respective cu grad științific de doctor habilitat. Secretar științific al consiliului științific specializat trebuie să fie numit un cercetător științific titular al organizației respective cu grad științific de doctor sau doctor habilitat și să fie responsabil de actele prezentate Consiliului Național.

14. Consiliile științifice specializate se instituie exclusiv în cadrul organizațiilor acreditate din sfera științei și inovării și al instituțiilor de învățământ superior acreditate, la specialități pentru care acestea sînt abilitate ca organizații ce instituie doctoratul, cel puțin după 3 ani de la aprobarea lor în această calitate, dacă dispun de potențialul științific necesar examinării competente și exigente a tezelor de doctor/doctor habilitat la specialitatea respectivă.

15. Organizația în care activează consiliul științific specializat îi asigură condiții de lucru, suportă cheltuielile aferente activității lui (inclusiv remunerarea membrilor consiliului și a referenților oficiali, acoperirea cheltuielilor de deplasare și de cazare) și este responsabilă de întreaga lui activitate.

Teza de doctor/doctor habilitat reprezintă rezultatele cercetărilor autorului și este susținută în scopul obținerii gradului științific de doctor/doctor habilitat.

16. Teza de doctor/doctor habilitat este o lucrare științifică originală, elaborată în baza propriilor lucrări științifice publicate, în scopul obținerii gradului științific de doctor/doctor habilitat, cu rezultate teoretice și/sau experimentale noi care ilustrează importanța aportului la știință al pretendentului.

17. Teza de doctor/doctor habilitat se depune la consiliul științific specializat în formă de manuscris sau, ca excepție, în formă de referat științific în cazurile prevăzute de actele normative ale Consiliului Național.

18. În introducerea tezei de doctor/doctor habilitat trebuie să se consemneze:

- a) actualitatea și gradul de studiere a temei investigate;
- b) scopul și obiectivele tezei;
- c) noutatea științifică a rezultatelor obținute;
- d) importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării;
- e) aprobarea rezultatelor.

19. Conținutul tezei de doctor/doctor habilitat se expune astfel încât să se demonstreze în mod convingător valoarea rezultatelor investigațiilor, locul lor în contextul cercetărilor științifice de specialitate din țară și din lume.

20. Ultimul compartiment al tezei trebuie să cuprindă:

- a) sinteza rezultatelor obținute;
- b) concluzii și recomandări;
- c) bibliografia;
- d) lista abrevierilor utilizate în teză.

21. Teza de doctor trebuie să aibă la bază cel puțin 5 lucrări științifice proprii publicate, inclusiv 2 lucrări publicate în reviste științifice cu recenzenti, 2 fără coautori.

22. Teza de doctor habilitat trebuie să aibă la bază cel puțin 20 de lucrări științifice proprii publicate după susținerea tezei de doctor (inclusiv monografii și/sau articole de sinteză, cel puțin 8 lucrări publicate în reviste științifice cu recenzenti, 5 lucrări fără coautori), iar rezultatele cercetărilor științifice prezentate

în teză trebuie să fie aprobate de cel puțin 5 foruri științifice internaționale de specialitate.

23. Se consideră lucrări științifice următoarele tipuri de publicații:

- a) monografiile;
- b) manualele pentru instituțiile universitare și preuniversitare și materialele metodico-didactice (în cazul tezelor de doctor/doctor habilitat în pedagogie);
- c) articolele publicate în culegeri de lucrări științifice de specialitate, recomandate de consiliul științific al organizației din sfera științei și inovării sau de senatul instituției de învățământ superior;
- d) articolele publicate în reviste științifice;
- e) brevetele de invenție;
- f) tezele și materialele publicate ale comunicărilor științifice prezentate la congrese, simpozioane, conferințe științifice naționale și internaționale.

24. Lista edițiilor științifice pentru fiecare domeniu al științei (sau grup de specialități) se aprobă de Consiliul Național și se afișează pe site-ul acestuia.

25. Susținerea publică a tezei de doctor/doctor habilitat este precedată de examinarea ei de referenții oficiali. Referenții oficiali trebuie să fie specialiști în domeniul tezei, să nu aibă lucrări științifice în comun cu pretendentul, să dea dovadă de obiectivitate, principialitate și nepărtinire. Activitatea referenților oficiali și numărul lor este reglementat în actele normative ale Consiliului Național.

26. Referențul oficial prezintă în aviz nivelul științific și gradul de corespundere a tezei de doctor/doctor habilitat exigențelor prezentului regulament și altor acte normative ale Guvernului și ale Consiliului Național. Avizul, semnat și certificat, trebuie să reflecte compartimentele obligatorii pentru teza de doctor/doctor habilitat, inclusiv corespunderea dintre conținutul tezei și lucrările publicate, să conțină aprecieri generale și analitice, concluzii temeinic argumentate privind valoarea și originalitatea tezei în contextul preocupărilor actuale din domeniul abordat.

27. Titlurile științifice și științifico-didactice se conferă de Consiliul Național la propunerile consiliilor științifice ale organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate și ale senatelor instituțiilor de învățământ superior acreditate, cu condiția prezenței unui aviz din partea Academiei de Științe și, respectiv, al Ministerului Educației.

28. Titlul științifico-didactic/științific de conferențiar universitar/conferențiar cercetător se conferă persoanelor care se află în funcția de conferențiar universitar/cercetător științific superior (sau în una superioară acesteia), ocupată,

prin concurs sau atestare (cu cel puțin 0,25 din norma didactică) de cel puțin 1 an, dețin gradul științific de doctor sau doctor habilitat, au publicat mai mult de 15/20 de lucrări științifice și metodice, au o vechime în muncă științifico-didactică/științifică de cel puțin 5 ani, participă la procesul de instruire din instituțiile de învățământ superior/de pregătire a noi generații de cercetători științifici.

29. În cazul persoanelor care activează în domeniul culturii, artelor și sportului, titlul științifico-didactic de conferențiar universitar poate fi conferit și celor care nu au grad științific, dar care dețin titluri onorifice ale Republicii Moldova (sau ale altor state) și se află în funcția de conferențiar universitar (sau în una științifico-didactică superioară acesteia), ocupată prin concurs de cel puțin 4 ani, au mai mult de 20 lucrări de valoare în domeniu (inclusiv filme, opere literare, creații componistice, creații de arte plastice etc.), au elaborat programe și îndrumări metodice care se aplică în procesul didactic, sînt încadrați în procesul de instruire din instituțiile de învățământ superior de cel puțin 10 ani, au pregătit 3 (sau mai mulți) discipoli care dețin titluri onorifice, au devenit laureați ai concursurilor naționale și internaționale ori sînt sportivi de performanță.

30. În cazul persoanelor încadrate de cel puțin 10 ani în procesul de instruire din colegii sau din alte instituții de învățământ mediu de specialitate, la solicitarea consiliilor pedagogice ale acestora, titlul științifico-didactic de conferențiar universitar se conferă celor care au grad științific de doctor sau de doctor habilitat, au publicat peste 15 lucrări științifice și metodico-didactice (monografii, manuale), utilizate în procesul de învățământ.

31. Titlul științifico-didactic/științific de profesor universitar/profesor cercetător se conferă persoanelor care se află în funcția de profesor universitar/cercetător științific coordonator (sau în una superioară acesteia), ocupată prin concurs sau atestare, cel puțin 1 an, au gradul științific de doctor habilitat și titlul științifico-didactic/științific de conferențiar universitar /conferențiar cercetător, au publicat mai mult de **40/45** lucrări științifice și metodice de valoare (în reviste de specialitate cu recenzenti), monografii, manuale etc., dintre care cel puțin 5 după susținerea tezei de doctor habilitat, au o vechime în muncă științifico-didactică/științifică de cel puțin 10 ani, participă la procesul de instruire din instituțiile de învățământ superior/de formare a noi generații de cercetători științifici, au pregătit cel puțin **2/3** doctori și/sau doctori habilitați.

32. Titlul științifico-didactic de profesor universitar poate fi conferit și persoanelor care dețin grad științific de doctor și titlu științifico-didactic de conferențiar universitar/conferențiar cercetător, dar care se află în funcția de profesor universitar/cercetător științific coordonator (sau una superioară acesteia), ocupată prin concurs sau atestare, de cel puțin 4 ani, au publicat mai mult de

40/45 lucrări științifice și metodice de valoare (în reviste de specialitate cu recenzenti), monografii, manuale etc., au o vechime în munca științifico-didactică/științifică de cel puțin 20 de ani, participă la procesul de instruire din instituțiile de învățământ superior/de formare a noi generații de cercetători științifici, au pregătit cel puțin 4/5 doctori.

33. În cazul persoanelor care activează în domeniul culturii și artelor, titlul științifico-didactic de profesor universitar poate fi conferit și unor persoane cu titlu științifico-didactic de conferențiar universitar, dar fără grad științific, notorii ca personalități proeminente în sfera lor de activitate, dețin titluri onorifice ale Republicii Moldova (sau ale altor state), se află în funcția de profesor universitar (sau în una superioară acesteia), ocupată prin concurs, de cel puțin 4 ani, au mai mult de 30 lucrări de valoare în domeniu (filme, opere literare, creații componistice, creații de arte plastice etc.), dintre care cel puțin 10 publicate după conferirea titlului de conferențiar universitar, participă la procesul de instruire din instituțiile de învățământ superior de cel puțin 20 de ani, au elaborat manuale, programe și îndrumări metodice care se aplică în procesul didactic, au pregătit cel puțin 5 discipoli care dețin titluri onorifice, au devenit laureați (diplomanti) ai concursurilor naționale și internaționale.

34. În cazul persoanelor care activează în domeniul sportului, titlul științifico-didactic de profesor universitar poate fi conferit și unor persoane care nu au grad științific de doctor și titlu științifico-didactic de conferențiar universitar, dar care îndeplinesc funcția de antrenor, dețin titlul de „Om emerit”, se află în funcția de profesor universitar (sau în una superioară acesteia), ocupată prin concurs sau atestare, de cel puțin 4 ani, au publicat mai mult de 30 lucrări științifice și metodico-didactice de valoare, implementate în practica pedagogică, dintre care cel puțin 10 după conferirea titlului științifico-didactic de conferențiar universitar, participă la procesul de instruire din instituțiile de învățământ superior de cel puțin 20 de ani, au pregătit cel puțin 2 sportivi de performanță premiați la campionatele europene, mondiale sau la Jocurile Olimpice.

35. Solicitățile privind recunoașterea și echivalarea gradelor și titlurilor științifice și titlurilor științifico-didactice obținute în alte țări sînt înaintate Consiliului Național personal de către deținătorii acestor titluri.

36. În conformitate cu Regulamentul cu privire la recunoașterea și echivalarea actelor de înaltă calificare științifică și științifico-didactică obținute în străinătate, aprobat de Guvern, dosarele de atestare cu privire la nostrificarea gradelor și titlurilor științifice și titlurilor științifico-didactice sînt examinate de comisii de experți în domeniu, iar, în lipsa acestora, de comisii de experți constituite ad-hoc.

37. Instituția experților a Consiliului Național constă din comisii de experți în domeniu, din experți independenți și din comisii de experți constituite ad-hoc, care activează conform unui regulament, aprobat de Consiliul Național.